

Cesta z tmy

1.

Róbert sedel na zadnom sedadle auta a sledoval jarnú krajinu ubiehajúcu za oknom. Menila sa iba pozvoľna, pretože modré audi, hoci celé kilometre pred ním bola cesta úplne prázdna, išlo veľmi pomaly. Róbertov otec nikdy neprekročil určitú rýchlosť, dokonca ani keď mal na to na diaľnici právo. Boli na ceste už hodinu, a celý ten čas bolo v aute ticho. Robo videl, ako si jeho rodičia vpredu neustále vymieňajú pohľady. Nedokázal zniesť to napätie, preto si radšej dal na uši slúchadlá a pustil do nich hudbu. Kútikom oka zazrel, že ho otec pozoruje v spätnom zrkadle. Vedel, že čoskoro to príde. Len čo sa priblížia k mestu, pustia sa doňho. Bol nervózny, no ani s hudbou sa nedokázal uvoľniť. Neustále prepínal z jednej pesničky na druhú a nespúšťal oči z prírody.

Neubehlo ani desať minút, keď zazreli siluety budov. Jeho mama sa na sedadle otočila k nemu. Povzdychol si a neochotne si vytiahol slúchadlá z uší. Pozrel matke do ustaranej tváre a zacítil bodnutie viny. „Áno?“ spýtal sa jemne. Pozrela na manžela a potom opäť na syna. „Budeme za tebou chodiť tak často, ako to len bude možné. A tá milá pani doktorka povedala, že nám budeš môcť kedykoľvek zavolať. Veľmi by sme sa s ockom potešili.“ Robo znova zaujal svoju pôvodnú polohu a oprel sa čelom o sklo. „Ja viem mami. Neboj sa, zavolám vám. Sľubujem.“

Mama naňho ešte chvíľu roznežnene hľadela a potom natiahla ruku a pohladila ho po pleci. „Veľmi nám budeš chýbať synček. Ale tí doktori ti pomôžu, a my na teba budeme myslieť každý deň.“ „Ja viem mami“ zopakoval potichu. „Hlavne ich tam počúvaj.“ „Dobre.“ Pohľad stále upieral vonku. Nedokázal jej pozrieť do tváre. Tušil, že otec ho celý čas sleduje v zrkadle. Mama sa otočila späť dopredu.

Po chvíli Robo nenápadne pozrel na svojich rodičov. Naraz si všimol, že sa držia za ruky. Odvrátil sa. Cítil sa hrozne, vedel, že rodičia teraz pre neho trpia. To naozaj nechcel, mal ich rád. Až keď sa vtedy prebral v nemocnici, uvedomil si, ako veľmi jeho činy ovplyvňujú druhých. Nikdy mu nenapadlo, že by ho mohli zachrániť.

Počítal s tým, že určite zomrie, preto sa nad dôsledkami nezamýšľal. Ibaže to prežil, a teraz musel sledovať svojich rodičov, ako veľmi im ublížil. Pre výčitky svedomia nemohol ani spávať. A preto súhlasil s liečbou v psychiatrickej liečebni.

Sám by tam nikdy nešiel, ale keď mama bola taká smutná. Bolo to vari prvýkrát, čo ju videl plakať. Robo si znova nasadil slúchadlá a spustil prehrávač. Zvyšok cesty neustále nenápadne pokukoval dopredu. Sledoval tie ruky zúfalo zakliesnené do seba, hľadajúce v sebe oporu. Za toto môže on. Musí to napraviť.

2.

„Sem sa mi prosím podpíš“ usmiala sa milo sestrička. Robo načmáral na papier svoje meno a podal ho otcovi. „Takže, až s týmto skončíme, prevediem ťa po areáli. Tvoji rodičia nás zatiaľ počkajú tu, ale nepotrvá to dlho. Iba ti to tu zbežne poukážem a dám ti rozvrh. Potom sa vrátíme, aby si sa mohol rozlúčiť, dobre?“ Mlčky prikývol. Sestrička vzala od jeho otca papiere a ukázala na veľké čalúnené kreslá v rohu miestnosti. „Tu sa môžete zatiaľ posadiť. Nezaberie nám to viac ako štvrt'hodinku.“ Otec s mamou poslušne zamierili do rohu. „A ty pod' so mnou“ otočila sa na Roba. Viedla ho niekoľkými chodbami von do areálu liečebne. „Táto budova, v ktorej sa nachádzame je hlavná časť nemocnice. Tu bývajú doktori, ošetrovatelia a ošetrovatel'ky, čo sa starajú o pacientov. Tí, čo majú nočnú službu. Tiež tu máme ordinácie, keby sa náhodou niečo stalo. Sem majú pacienti vstup zakázaný. Môžu dnu len s povolením.“ „Prečo?“ „Pre istotu. Z tejto časti budovy sa dá totiž dostať do všetkých oddelení. No a máme tu pár naozaj ťažkých prípadov. Niektorí pacienti sa s inými neznesú. Je to o bezpečnosti. Chápeš?“ Prikývol. Vyšli z dverí a ocitli sa na veľkom oplotenom pozemku. „Takže, toto sú ubytovne.“ Ukázala na dve poschodové budovy. „V tej vľavo bývajú ženy, tá napravo je mužská. Tvojej oddelenie je na druhom poschodí.“ „Aké oddelenie je na prvom?“ spýtal sa so záujmom. Chcel vedieť, akých spolubývajúcich môže očakávať. „Prvé poschodie sú ľahšie prípady poruchy osobnosti.“ „Takže schizofrenici a maniaci? Mám sa báť?“ Zasmiala sa. „Ale samozrejme že nie.“

Ako som povedala, tu sú ubytované iba tie ľahšie prípady. Na prvý pohľad by si ani nepovedal, že sú chorí. Tí horší sú v inom krídle. Takže sa nemusíš ničoho báť, tu sa žiadne konflikty nevyskytujú." Prikývol. Bol mierne sklamaný. Tak trochu dúfal, že uvidí nejakého skutočného psychopata v kazajke. „Druhé poschodie sú ľudia ako ty.“ „Takže tí, čo sa pokúsili zabiť?“ „Áno, aj. Ale sú to hlavne ľudia trpiaci silnými depresiami.“ „Super, poschodie pre živé mŕtvolky“ usmial sa. Kráčali ďalej smerom k veľkej budove. Cestou prechádzali akýmsi parkom. Robo musel uznať, že je to celkom pekné miesto. Park tvorila rozsiahla plocha niekoľko stovák metrov štvorcových. Po celom obvode boli povysádzané stromy, ktoré tlmili hluk prichádzajúci spoza plotu. Stromy boli nasadené aj uprostred areálu, kde vrhali príjemný tieň na lavičky. Robo zahliadol aj malé jazierko, v ktorom znudene plávala kačka. Bolo to naozaj skvelé miesto na oddych. „Takže, táto budova je stredom diania. Pacienti ju volajú Centrum, tak sme si to nejako osvojili. Na prvom poschodí je jedáleň a spoločenská miestnosť. Raňajky sú vždy o siedmej, obed o dvanástej a večera o pol siedmej. V spoločenskej miestnosti je televízor, počítač a tiež nejaké spoločenské hry ako karty. Na tomto poschodí je aj celkom slušná knižnica. V týchto priestoroch sa pacienti stretávajú vždy po večeri. Chodia sem z oboch oddelení, muži aj ženy. Takže o zábavu nie je nuda. Dá sa tu spoznať veľa zaujímavých ľudí.“ Opäť len prikývol. Zastali pred vchodom, ale dovnútra nešli. „Na druhom poschodí sú dielne, pár krát tam pôjdeš v rámci liečenia. Vieš, pacientov s podobnou diagnózou ako máš ty je nutné zamestnať. Príliš veľa voľného času a samoty môže narobiť veľa škody.“

Usmiala sa, aby mu ukázala že to nemyslí zle. „Na tretie poschodie budeš chodiť na terapie. Je to skupinové sedenie, budeš tam s ľuďmi so svojho oddelenia.

Bude to skupina, s ktorou sa budeš stretávať pravidelne. Pridelia ti niektorého terapeuta, ktorý bude čosi ako tvoj mentor. On bude rozhodovať o tvojom pokroku, o tom či sú potrebné nejaké lieky a podobne. Keď sa budeš potrebovať niekomu zdôveriť, môžeš prísť za ním. Nebude to problém, pretože sedenia sú takmer každý deň.“ Zamračil sa. „Nechcem tam chodiť každý deň. Súhlasím, že sa s ním občas porozprávam, ale nebudem svoj život rozoberať pred partou cudzích ľudí.“

Dievčaťu posmutnela tvár. „Skupinovú terapiu pre teba vybral ako najvhodnejšiu formu liečby tvoj psychiater, ktorý ťa sem poslal. Okrem toho, účasť je povinná. Kto vynecháva program alebo dlhodobo odmieta spolupracovať, stráca body. Čím viac ich dostaneš, tým máš viac privilégii. Keď klesneš pod hranicu 50 bodov, dostaneš zákaz vychádzok. Komu by sa chcelo sedieť celý deň na izbe, keď sa blíži leto a počasie je také krásne?“ „Doparoma. Oni mi tu ešte idú bodovať správanie“ pomyslel si rozhorčene, ale nedal nič najavo. „Nie je to také zlé, naozaj. Prvý týždeň môže byť ťažší, kým si zvykneš na nový režim, ale potom je to v pohode. A keď sa budeš správať naozaj ukážkovo, môžeš dostať povolenie na vychádzku do mesta“ snažila sa ho povzbudiť. To ho zaujalo. „Akože mimo areálu budovy?“ „Presne tak.“ „A to sa nebojíte, že vám niekto utečie?“ „Samozrejme že nie. My sa tu nechováme k ľuďom tak zle, že by mali potrebu niekam utekať. Snažíme sa im predsa pomáhať. Navyiac, takmer každý pacient je tu dobrovoľne. Kedykoľvek by sa rozhodol liečbu ukončiť, jednoducho podpíše papiere a odíde. Všetci ani teba tu nebudeme držať násilím.“ Robo prikývol. „Veľa toho nenahovoríš čo?“

No nič, vrátíme sa, aby si sa mohol rozlúčiť s rodičmi a zobrať si veci. Potom ti ukážem tvoju izbu " „Budem tam sám?" „Nie, väčšina izieb je plná. V tomto povianočnom období to tak býva" povedala a úsmev jej pohasol. Chvíľku neprítomne hľadela pred seba, potom ľahko potriasla hlavou a opäť nasadila úsmev. „Na vašej izbe ste dvaja. Neboj, budete si dobre rozumieť."

***

Zastal pred dverami. 4B. Po chvíľkovom zaváhaní vošiel dnu. Miestnosť bola trochu menšia ako čakal, ale to mu nevadilo. Hneď pri dverách bola veľká kovová skriňa s opílenými rohmi, a vedľa nej malá drevená stolička. Zvyšné steny lemovali tri postele, pri každej bol drobný nočný stolček. Nič iné v miestnosti nebolo. Na posteli napravo sedel mladík a listoval v knihe. Nebol od Roba veľmi starší. Nočný stolík mal zaprataný drobnými haraburdami, prevažne fotografiami a papiermi. Chlapec zdvihol oči od knihy a zaškeril sa. „Čau." Robo miesto pozdravu len kývol hlavou a podišiel k posteli oproti dverám. Nachádzala sa pod jediným oknom v miestnosti. Za sklom si všimol tenké mreže. „Oblečenie si daj do tej skrine, miesta je tam dost'. Osobné veci si môžeš nechať na stolíku. Nemusíš mať starosti, nezmiznú ti" ozvalo sa mu za chrbtom. „Fajn." Okrem prehrávača žiadne osobné veci nemal. Pri vstupe do ústavu mu totiž zobrali všetko, čím by si mohol ublížiť. Nemal pri sebe žiadne ostré veci, ale musel sa vzdať tiež šnúrok na topánkach a mikinách a aj slúchadiel k prehrávaču. Bez nich mu však bol zbytočný. Posadil sa na matrac a pozrel na spolubývajúceho. „Mimochodom, som Alexander. Ale to je hrozne hlúpe, hovor mi len Alex." „Hm, ja som Robo." Chlapec prikývol a vrátil sa ku knihe.

3.

„Vstávať a cvičiť krásavice“ rozľahol sa izbou hlas. Robo rozlepil viečka a snažil sa pochopiť, čo sa deje. Zodvihol hlavu a pomaly sa rozhliadal okolo. Zazrel siluetu postavy, ktorej hlas patrilo. O chvíľu začul, ako budia spáčov vo vedľajšej miestnosti. Vtedy sa mu vyjasnilo. Nechal hlavu so žuchnutím dopadnúť na vankúš a zavrel oči. Budíček o šiestej a rozcvička. Nikam nejde. On sa do tej zimy trepať nebude. Aj keď už bola jar v plnom prúde, a leto na obzore, ráno teploty dosahovali takmer záporných hodnôt. „Vstávaj človeče. Snád nechceš prísť hneď prvý deň neskoro“ ozval sa nad ním rozospatý hlas. Zahrabal sa hlbšie pod perinu a zamumlal „Nie, neskoro prísť nechcem. Takže nejdem vôbec.“ Alex sa zasmial. „Ejha, aký rebel. Úprimne, nikomu sa do takého mrcha počasie nechce. Ale pamätaj,“ zvažnel, „je to pre naše dobro.“ Robo miesto odpovede zodvihol prikrývku a pretiahol si ju cez hlavu. „Ako chceš. Ale oni ťa vytiahnu aj za nohy“ volal z chodby. Miestnosť sa ponorila do ticha. Veľmi dlho nebolo počuť nič, iba jeho pomalý dych a tikot nástenných hodín. Taký krásny pokoj, želaný si aby to trvalo večne. No vo chvíli, keď sa poddával spánku, sa na chodbe ozvali hlasy. Blížili sa. „Len nech nejdú sem“ hovoril si v duchu. Hlasy vtrhli do jeho izby. „Ale pozrime ho. Prvý deň, a už sú s tebou problémy?“ Neodpovedal, iba sa pomaly pretočil na druhý bok. Niekoľko z neho stiahol prikrývku a svetlo mu prudko udrelo do rozospatých očí. Nakoniec ich kúsok po kúsku otvoril. Pri jeho posteli stáli dvaja muži, jeden ešte stále zvieral v ruke jeho perinu. „Keď mne sa nechce.“ „Ale choď. Nikomu sa najskôr nechce, ale naučí sa. Uvidíš, za pár dní budeš z postele vyskakovať s radosťou.“

„No to určite“ pomyslel si a lenivo sa na ošetrovateľa zaškeril. „No tak sa hýb. Nebudeme ti predsa strhávať body hneď prvý deň. Však by sme museli ísť do mínusu.“ „Dostal sa už niekto niekedy do mínusu?“ „Nie, nemôžeš sa dostať pod nulu. A teraz už pod', a myslím to vážne. To ťa máme vytiahnuť von nasilu?“ Chvíľu na nich mlčky hľadel, potom si povzdychol. „No tak ja už idem“ povedal, a začal sa nemotorne dvíhať. „Fajn. Daj na seba niečo teplé a za päť minút nech si v parku.“ Otočili sa a vyšli z miestnosti. V momente, keď sa za nimi zavreli dvere dostal hroznú chuť si zaliezť späť do teplučkej postele. Posadil sa, a zvažoval možnosti. Naozaj sa mu tam nechcelo, pohyb neznášal, a zimu tiež. Ale nechcel ani, aby ho na jeho prvé stretnutie s ostatnými obyvateľmi tejto časti ústavu museli dotiahnuť ako malého. Hoci tých ľudí nepoznal, a boli mu viac-menej ukradnutí, nechcel pokaziť prvý dojem. S námahou vstal a začal sa obliekať.

***

Sedel na posteli a sledoval ručičku hodín. 7:20. Rozcvičku prežil, teraz ho čaká jeho prvé sedenie, ale až za takmer pol hodinu. Čo tu má ako dovtedy robiť? Skúšal si predstaviť, ako to asi na tom sedení bude vyzerat'. V minulosti bol už pár krát na návšteve u psychológa, ale vždy tam boli iba sami dvaja. Už vtedy mal problém s ním hovoriť. Ako to asi pôjde pred skupinkou úplne cudzích ľudí? A tiež, aký asi bude ten jeho 'mentor' ? Nemal s psychológmi dobré skúsenosti. Každý, ktorého kedy vyskúšal, postupoval takmer rovnako. Dali mu hlúpy dotazník, opýtali sa ho na rodinu, školu a podobné kraviny a z toho vyvodzovali múdre závery. Niektorí ho poslali za psychiatrami, ktorí mu ale predpisovali kvantá drahých liekov na choroby, ktoré ani nemal.

Iba si pchal do tela plno práškov, ktoré mali viac vedľajších účinkov ako pozitív. Nakoniec na všetkých doktorov zanevrel. Nechápal, ako takým ľuďom môžu dávať diplomy. Bol presvedčený, že on by bol lepší terapeut ako všetci tí 'učenci' dohromady. Ak bude aj tento psychológ aspoň trochu podobný im, zajtra odtiaľto padá. Nenechá sa analyzovať a rozhodovať o svojom stave nejakým hlupákom. Pozrel na Alexa. Sedel na svojej posteli rovnako ako on a bol zahĺbený do knihy. Robo veľmi nečítal, ale prišlo mu to prijateľnejšie ako hľadiet' do steny. „To je kniha z tunajšej knižnice?“ „Hm?“ zodvihol zrak. „Môžem si aj ja doniesť knihu na izbu?“ „No, môžeš. Ale to ti musia najskôr dovoliť. Až keď budeš mať dost' bodov za dobré správanie. Ale to ti určite povedali.“ Robo odfrkol. „Musím sa chovať ako poslušný psík aby som mal vôbec nejaké práva?“ „Má nás to motivovať k činnosti. Plno ľudí tu totiž trpí depresiami. Nechce sa im ráno vstávať z postele, ale ak to nespravia, prídu o body a nemôžu si čítať ani keby chceli.“ „Naozaj si myslia že to zaberie? Však keď má niekto depky, tak nemá najmenšiu chuť na nejaké blbé prechádzky alebo knihy.“ Alex sa zamyslel. „Fakt, to mi nikdy nenapadlo. Ktovie, ako na to prišli. Aj keď, aj taká depresia raz človeka omrzí. Väčšina tých, čo prišli do tohto ústavu majú naozaj chuť sa vyliečiť. Keby nechceli byť zdraví, tak sa neunúvajú prísť. Takže asi preto ten systém funguje.“ Robo pokrútil hlavou. „Nebudem zo seba robiť opicu pre knihu. Ja ani nečítam.“ Alex sa usmial. „Ako chceš. Ale tým, že nebudeš spolupracovať budeš trestať iba seba, nie ich. Im je jedno či máš povolené nejaké prechádzky v parku, alebo musíš sedieť 24 hodín na izbe. Tieto tresty a odmeny nás majú iba prinútiť získať nejaké návyky a disciplínu. Aby sme sa raz mohli vrátiť do normálneho života.“ Robo naňho zagánil.

„Vraj normálneho života, akoby sme boli nejakí divní. Hovoríš ako tí hlúpi doktori. Tieto psychologické rečičky si nechaj. Ako s nimi vôbec môžeš súhlasiť?“ Alex položil knihu. „Nikdy som nepovedal, že s nimi súhlasím. Ty si myslíš, že mňa to baví? Chodiť na prechádzky ako v škôlke, vyrábať v dielničke vtáčie búbky a stoličky ako pre trpaslíkov aby som sa akože cítil normálne? Sú to sračky. Ale robím to z nejakého dôvodu. Nechcem sklamať ľudí tam vonku. Tých, čo na mňa čakajú doma, ktorým na mne záleží. Sľúbil som im, že urobím všetko pre to, aby sme opäť žili ako predtým. Takže sa snažím, hoci je mi to nesmierne protivné.“ Nastalo ticho. Robo nevedel čo povedať, cítil sa trochu nepríjemne. Alex sa vrátil ku svojej knihe, a Robo pozrel na hodinky. 7:30. Nevydrží tu celú štvrt'hodinu. Vstal a náhlivo vyšiel von. Keď opustil ubytovňu, spomalil, aby si obzrel okolie. Park bol takmer prázdny, pretože dopoludnia mali všetci pacienti naplánovaný program. Blížil sa k Centru. Už odtiaľto videl, že sa to za oknami priam hemží ľuďmi. Ovalilo ho teplo vstupnej haly a on zamieril na ku schodom.

***

„Zdravím všetkých. Ako sa dnes máme?“ ozval sa doktor len čo vošiel do dverí. Bol to vysoký, postarší muž, s okuliarmi na nose. Robo sa v duchu usmial. Bol to taký typický stereotyp psychológa, ako to často vídal vo filmoch. Všetci v miestnosti odzdravili. Boli posadení do kruhu. Okrem Roba sedeli v miestnosti ešte ďalší traja ľudia. Jedným z nich bol Alex, sedel po jeho ľavici. Zvyšných dvoch videl prvý krát. Jeden z nich bol asi v rovnakom veku ako doktor, takže mu hádal niečo medzi štyridsiatkou a päťdesiatkou. Na rozdiel od doktora sa však tváril veľmi mrzuto. Druhý bol blondiak, celkom mladý, ale nie tak ako Robo s Alexom.

Ten bol starcov pravý opak, na všetkých okolo sa usmieval. Dve stoličky boli prázdne. Vedel, že jedna patrí terapeutovi, zaujímalo ho ale, koho je tá druhá.

„Dnes tu máme nováčika. Rád by som sa ti predstavil. Som doktor Galen, ale môžeš mi hovoriť Martin, ak chceš. Počas pobytu v našej liečebni sa o teba budem starať ja. Budem tvojim osobným psychológom“ usmial sa naňho. Všetci v miestnosti sa otočili naňho. Bol z tej pozornosti nervózny. Prečo sa nemôžu pozerat' niekam inam?

„Mohol by si sa ostatným predstaviť?“ „Hm, ja som Róbert.“ Všetci mlčali.

Premýšľal, čo by mal o sebe ešte povedať. Vari čakajú, že im teraz začne rozprávať svoj životný príbeh? Ahoj, som Robo a život ma už nebavil a tak som sa rozhodol zomrieť. Vtedy ale doktor Galen prehovoril „Teší ma Róbert. Toto sú Dalibor,“ ukázal na mrzutého muža, „a Dominik. Predpokladám, že s Alexom sa už poznáte. Dúfam, že budeme spolu dobre vychádzať. Takže,“ otočil sa k ostatným, „o čom sme sa to minule rozprávali?“ „O rodine“ okamžite odpovedal Dominik. „Ten je akýsi premotivovaný“ pomyslel si Robo. „Áno. Hovorili sme o dôležitosti rodiny v živote človeka. Či už si jej vplyvy uvedomujeme alebo nie, sú tam. Vplýva na nás od narodenia, a základy osobnosti človeka formuje práve ona.“ Dalibor si odfrkol. „Máš na to iný názor Dalibor? Prosím, podel' sa oň s nami.“ „Tie tvoje rečičky sú síce pekné Martin, ale je to volovina. Rodina človeka ovplyvňuje iba prvých pár rokov života. Vo chvíli, keď sa decko dostane medzi iné, dostanú sa priatelia do popredia a vplyv rodiny zaniká. To si len oduševnené ženské myslia, že svojimi kecami môžu svoje deti ovplyvniť. Tým sú potom rodičovské rady ukradnuté.“ Doktor Galen prikývol. „V tom s tebou súhlasím. Vrstovníci majú na nás silný vplyv.“

Ale to predsa neznamená, že rodina už potom vôbec nie je dôležitá." „A ako inak si to chceš vysvetliť? Pozri na všetky tie skazené decká. Rodičia im môžu vstúpiť tie najlepšie hodnoty, ale len čo sa dostanú z ich dohľadu, robia si čo chcú. Práve ty ako psychológ by si to mal vedieť. Pretekajú sa v tom, kto bude medzi ostatnými obľúbenejší. Aj za cenu, že porušia niektorý rodičovský zákaz, alebo čo je horšie, zákon." Všetci pozreli na doktora. Robo sa zamyslel. Ten muž mal pravdu. On sám bol toho dôkazom. Jeho rodičia boli skvelí ľudia, za každých okolností boli slušní a nápomocní, vždy dodržiavali predpisy. A to isté sa snažili naučiť aj jeho. A čo viac, mal ich gény. Takže tú dobrotu by mal mať predsa kdesi v sebe zakorenenú, nie? A čo sa z neho stalo? Od pätnástich takmer úplne prestal chodiť do školy, radšej sa bavil s priateľmi za ňou. Rodičia mu vraveli, vzdelanie je dôležité. Ale kamaráti mu vraveli, kašli na školu a pod' von. Koho poslúchol? Keď mu ponúkli, bez váhania vyskúšal marihuanu aj LSD. Potom prišla stredná, a on začal upadať do čoraz väčšej depresie. Nerozumel tomu. Naozaj chodil so svojimi priateľmi von rád. Neprešiel jediný deň, aby nespravili nejakú hlúposť, a vždy sa pritom dobre bavili. Navštevovali festivaly, diskotéky, každý druhý víkend trávili na chate. A keď už nebolo nič iné, len sa poflakovali vonku dlho do noci. Vždy si robili len to, čo chceli. Nezaujímal ich názory ostatných. Boli mladí, chceli si užívať. Ibaže nech robil, čo chcel, naraz si uvedomil, že ho to nenapĺňa. Všetkému, čo predtým toľko miloval, naraz chýbal zmysel. Bavilo ho to, ale nerobilo šťastným. Už sa viac nechcel s nimi len tak bezcieľne potulovať ulicami. Čím viac slobody a voľného času mu rodičia ponechávali, tým horšie mu bolo. Chcel niečo viac, ale nevedel čo.

Začal priateľov zanedbávať, k rodičom sa choval hnusne. Celé dni býval zavretý vo svojej izbe, von vychádzal iba na toaletu. Premýšľal nad tým, čo mu ešte v živote chýba. Všetko, po čom môže mladý človek túžiť. Jedlo mu až pod nos nosila mama. Vždy, keď prišla, ležal na svojej posteli a hľadel do stropu. Keď rodičom prišiel list, že nechodí do školy a hrozí mu vylúčenie, začali si oňho robiť starosti. Vytrvalo za ním každý deň chodili do izby a pýtali sa ho, čo s ním je. A on ich vytrvalo vyhadzoval za dvere. Nechcel byť na nich zlý, ale liezli mu na nervy. Jednoducho nechcel nikoho vidieť, potreboval byť sám. Vtedy ho začali brávať za psychológmi. Začal trpieť úzkosťami. Nevedel, či to mal z tých liekov čo mu predpisovali, alebo z toho, po koľkých doktoroch ho neustále proti jeho vôli ťahali. Keď ho ten záchvat chytil, vystrelil zo svojej izby a išiel sa poprechádzať von do ulíc. Bolo to vždy v noci. Na slnečné svetlo sa stal alergický. Cez deň si zatáhoval závesy na oknách a jeho izba sa premenila na kobku. Tak to pokračovalo takmer tri roky. Zo školy ho vyhodili. Vtedy si uvedomil, že nemá budúcnosť. Nedokázal sa prinútiť k učeniu, ale vlastne ani k žiadnej inej aktivite. Nebavila ho televízia, chat s bývalými priateľmi, nič. Nemohol ani jesť, iba spať. Nevládal, proste nevládal. A potom prišiel ten deň. Otec bol v práci, mama v obchode. Chodil po byte ako mŕtvola, z izby do izby, bez nejakého zámeru. A potom zazrel skrinku s liekmi. Bez premýšľania ju celú vybral a zavrel sa do svojej izby. Vôbec to neplánoval, bolo to úplne spontánne rozhodnutie. Vysypal si všetky lieky do úst a s námahou ich prehltol. Potom sa vrátil ku svojej činnosti pozorovania stropu. To bolo prvý raz po tej dlhej dobe, kedy mu bolo naozaj dobre. Vedel, že jeho prázdny, bezvýznamný život sa blíži ku koncu. Pocítil slastnú úľavu a zavrel oči.

Zo zamyslenia ho vytrhol hlas. „Róbert?“ „Čo?“ zdvihol oči. Opäť všetci hľadeli naňho. „Vnímaš nás?“ „Hej jasné. Len som sa trošku zamyslel.“ „A nad čím?“

Pozrel na okolo sediacich. Dalibor mal ruky skrížené na hrudi a mračil sa, Dominik mal na tvári stále ten hlúpy úsmev. Alex sa netváril nijako. Nemal chuť sa týmto ľuďom zdôverovať so svojimi myšlienkami. „To nie je vaša vec“ odsekol. „Dobre teda.“ Robo ostal trochu prekvapený. Očakával, že jeho útočná reakcia vyvolá odpor, ale v doktorovom hlase nebol ani náznak hnevu. Bolo tam iba akési drobné sklamanie.

4.

„Deň desiaty v tomto väzení“ pomyslel si zachmúrene, keď začul na chodbe hlasy ošetrovateľov. Zívajúc sa posadil a pretáhoval sa. Sestrička, ktorá sa ho pri jeho prvej návšteve tu ujala, mala pravdu. Ranné vstávanie stále neznášal, ale už si akosi zvykol. Stačilo mu už len začuť blížiacich sa ošetrovateľov a vstal. Spolu s ostatnými obyvateľmi ubytovne vyšiel do parku. Vzduch bol citelne teplejší ako predchádzajúce dni. Všade okolo sa pacienti navzájom zdravili. Robo nehovoril s nikým. Prišlo mu to zbytočné. Nepotreboval sa priatelit' s cvokmi. Jediný, koho tu poznal, boli jeho kolegovia zo sedenia. Dominik, ako vždy plný energie, bol vonku prvý. Len čo Roba a Alexa zbadal, začal na nich mávať. „Nepoznám nikoho otravnejšieho ako je on“ šepol Alexovi. Ten sa iba unavene pousmial. Robo nechápal, kde sa v ňom berie toľko života. On sotva dvíhal nohy. Pomaly sa dotiahli k nemu a on ich potľapkal po chrbtoch. „Tak ako?“ Obaja odpovedali iba nejasným zvukom. Robo si všimol Dalibora. Stál sám na konci radu, nahnevaný na všetkých okolo ako vždy. Naraz sa k nemu priknísal vychudnutý muž, ktorého sprevádzal ošetrovateľ. Muž sa viditeľne triasol. Nedalo sa rozoznať aký je starý, pretože vrásky na jeho tvári spolu so zhrbeným držaním tela vytvárali dojem, že musí mať aspoň sto rokov. Pustili sa s Daliborom do tichej debaty. Robo z nich nespúšťal zrak. Bolo to prvý krát, čo videl toho frfloša sa s kýmsi normálne baviť. Neveril, že tu má nejakého priateľa. „Kto je to?“ drgol do Alexa. „Kto?“ „Ten roztrasený na konci radu.“ „Aha, tak ho konečne pustili.“ Robo naňho nechápavo pozrel. „To je Lukáš.“

Patrí do našej terapeutickej skupiny." Vybavila sa mu prázdna stolička vedľa doktora Galena. „A kde bol?" Alex si povzdychol. „V nemocnici. Opäť sa pokúsil zabiť." „Opäť? Už to urobil viac krát?" „No, ja som tu už skoro tri mesiace. Za tú dobu je to jeho tretí pokus. Prvý raz rozbil zrkadlo na záchode a podrezal si žily. Preto teraz už na záchode, ani nikde inde na našom oddelení zrkadlá nie sú. Druhýkrát sa mu podarilo vyskočiť z okna, preto namontovali tie mreže. A pred tým, než si prišiel, sa pokúsil utopiť vo vani. Preto máme teraz funkčné už iba sprchy. A znova to skončilo neúspechom. Chudák. Takmer nikto ho tu nepozná, pretože väčšinu času trávi v nemocnici alebo na samotke s permanentným dozorom." Robo pozrel na drobnú postavu na konci radu. „Tri krát sa chcel zabiť, a trikrát mu to nevyšlo. Nemyslíš, že to len predstiera, aby získal pozornosť?" Alex pokrútil hlavou. „On nie. Na tomto oddelení je zavretých takmer päťdesiat pacientov. Viacerí sa počas svojho pobytu pokúsili o samovraždu. Áno, mnohí to robia len z dôvodu, aby na seba upútali pozornosť. Jednoducho tu nemajú priateľov a cítia sa zanedbaní. Takto sa im aspoň chvíľu budú venovať lekári. Ale sú aj takí, čo majú pozornosti dost, ale je to súčasť predstavenia. Oni majú v skutočnosti iný druh problémov a mali by ležať na iných oddeleniach. Vieš, proste sa nevedia vyrovnat' so svetom tam vonku. Nedokážu byť zodpovední za svoj život, potrebujú aby sa o nich niekto staral. A tak predstierajú pomätenosť. Raz za čas zahrajú nejaký ten záchvat, a lekári usúdia, že nie sú zrelí na prepustenie. Zostanú tu, kde je o nich postarané a cítia sa bezpečne. V ústave našli nový domov. Tých je mi trochu ľúto. No, a nakoniec sú tu takí ako Lukáš. Ich pokusy zobrat' si život nie sú žiadne divadlo, je to výraz čistého zúfalstva.

On bol predtým úplne normálny chlap, ale v priebehu veľmi krátkej doby sa mu zrútil celý svet. Pokiaľ viem prišiel úplne o všetko. Prácu, rodinu, strechu nad hlavou a následkom toho aj o zdravie. Nemá naozaj nič a nikoho a trápi sa. Preňho nemá zmysel sa vyliečiť. Načo by mu to bolo? Za ním sem žiadne návštevy nechodia, nemá sa potom kam vrátiť." Alex vrhol na Roba smutný pohľad. „Vlastne nechápem, prečo ho už tí doktori nenechajú na pokoji. Viem, že to myslia dobre, ale len predlžujú jeho trápenie. Osobne si myslím, že by urobili lepšie, keby ho už nechali zomrieť." Robo nespúšťal z muža oči. Muselo to byť naozaj frustrujúce. „Hej, a prečo je vlastne ešte stále tu? Nemôžu ho tu držať nasilu, je tu z vlastného rozhodnutia." „On už nie" zapojil sa do rozhovoru Dominik. „Permanentne odmieta spoluprácu a toľkokrát sa pokúsil o samovraždu, že bol pred časom označený za nesvojprávneho. O celom jeho živote teraz rozhodujú lekári. Ten sa už odtiaľto nikdy nedostane."

***

Po skončení rozcvičky išli všetci pacienti na raňajky, okrem Roba. Bolo mu zle a nemal na jedlo chuť. Dotackal sa do svojej izby a z posledných síl sa hodil na posteľ. Nemohol prestať myslieť na to, čo počul. Ako môže byť niekto taký bezcitný? Tým doktorom na nich naozaj nezáleží. Nezaujíma ich, čo prežívajú, iba robia svoju prácu. Bez akéhokoľvek súcitu. Dvíhal sa mu žalúdok. Samozrejme, za každého pacienta tu poberali od ich rodín veľké peniaze, tak prečo by ich mali liečiť? Čím dlhšie tu zostanú, tým väčšie príjmy ústav má. A taký Lukáš, to je zlatá baňa. Nemá nikoho, kto by sa oňho zaujímal, nikoho teda netrápi čo sa s ním stane.

Môžu si ho pokojne bez problémov označiť za nesvojprávneho. Takto ho tu budú mať natrvalo, a budú pekne od štátu naňho poberať nekonečné príspevky. Už to nevydržal, a celý obsah žalúdka vyklopil vedľa postele. Našťastie od rána ešte nič nejedol, takže vyplúval iba žalúdočné šťavy. Už tu nechcel byť, poradí si s tým aj doma. Ibaže zaňho boli stále právne zodpovední rodičia. Ak chce odtiaľto odísť, žiadosť o prepustenie musí podpísať otec. Bude im musieť niekedy zavolať, aby poňho prišli. Len či s tým budú súhlasiť? Určite nie. Vie si dobre predstaviť, ako sa budú tváriť, keď im oznámi, že to chce po necelých dvoch týždňoch zabalit'. Samozrejme, budú hovoriť tie hlúposti typu Nevzdávaj to synček, Je to pre tvoje dobro a podobne. Tie papiere určite nepodpíšu. Zaboril hlavu do vankúša a z plných pľúc kričal. To je tak nefér. Teraz už celkom chápal, ako musí byť Lukášovi. Keď sa všetci okolo na neho milo usmievajú a tvrdia, že mu chcú len dobre. A pritom každé ich gesto, každé slovo mu spôsobuje len väčšie utrpenie. Lapal po dychu. Otočil sa na chrbát a párkrát sa zhlboka nadýchol. Dobré, skúsi to tu ešte chvíľku pretrpieť. Teraz jeho prosbu rodičia určite odmietnu. Možno keď tu ešte nejaký ten týždeň-dva vydrží, budú o tom uvažovať.

***

Hľadel na strop a nemohol zaspať. Blížila sa polnoc, ale on sa neustále prehadzoval. Jeho myseľ stále zamestnávali myšlienky o fungovaní tohto ústavu a morálnych hodnotách lekárov. Teraz, keď sa už upokojil, ho napadlo, že im možno trochu krivdí. Nevedel predsa čítať myšlienky. Čo keď predsa neboli všetci také hyeny? Každý človek niekedy musí robiť veci, s ktorými nesúhlasí, pretože ho donúti nejaká vyššia moc. On si predstavoval, ako by sa choval k ľuďom ako doktor.

Pristupoval by k nim individuálne. A keby narazil na taký beznádejný prípad, ako je Lukáš, bol si istý že by sa zachoval ako človek a nechal ho ukončiť jeho trápenie. Alebo, že by byť človekom práve znamenalo bojovať oňho za každú cenu?

Alex sa pretočil na bok a začal hlasno chrápať, čím ho vytrhol z úvah. Zaostril na hodinky. Bolo za päť dvanásť. Chrápanie bolo čoraz hlasnejšie, takže vstal a prešiel ku dverám. Tam sa nedalo dobre premýšľať, potrebuje pokojné miesto. Keďže on ani jeho spolubývajúci neboli problémoví pacienti, ich izba sa ani na noc nezamykala. Vystrčil hlavu z izby. Po oboch stranách sa rozbiehala tmavá chodba. Potichu zamieril k vzdialenejšiemu koncu, kde bolo veľké okno smerujúce do parku. Ruky a čelo prilepil na plexisklo. Bolo ľadové, rovnako ako vzduch vonku. Sledoval priestor pod sebou. V parku neboli žiadne lampy, takže v noci vyzeral naozaj desivo. Posadil sa na podlahu a chrbtom sa oprel o stenu. Cítil chlad, ktorý mu prenikal do tela, ale bola to cena za ticho. Vtom sa zdvihol vietor a chodbu zalialo bledé mesačné svetlo. Zaklonil hlavu a zazrel na nebi mesiac. Bol v splne. Vrátil sa k pozorovaniu chodby. Jej koniec sa strácal v temnote. Vtedy mu bolo naozaj dobre. Mal z toho miesta zvláštny, takmer až rozprávkový pocit. Sedel tam, obklopený tým svetlom, a kúsok od neho sa začínalo kráľovstvo temnoty a ničoty. Predstavil si, že je na pódiu a miera naňho jasné svetlá reflektorov. Všetci pozerali iba naňho, bol niekto. Naraz začali mraky zahaľovať mesiac, a jeho predstavy sa začali po kúsku rozpadávať. Reflektory zhasli, a naraz bol opäť iba bezvýznamná postavička v miliónovom dave. Pochytil ho strach. Vedel, že je úplne iracionálny, ale nemohol si pomôcť. Sledoval, ako sa temnota z konca chodby začala približovať k nemu. Pritiahol si kolená k telu a objal ich rukami.

Cítil, že v tej tme sa k nemu blíži niečo strašné, hoci nevedel prísť na to, čo. Chcel vstať a vrátiť sa do svojej postele, ale nešlo to. Jeho izba sa nachádzala niekde v tej ničote. Teraz už bola do tmy ponorená takmer celá chodba, a v ňom narastala hrôza a panika. Nemohol sa na to pozerat', a tak zavrel oči. Každú chvíľu očakával neviditeľné pazúry, ktoré ho roztrhajú na kusy. „Tak s tým prestaň, ved' sa chováš ako debil. Pozri sa na seba, nie si predsa malé decko“ nadával mu hlások v hlave. Cítil, že má asi pravdu, ale strach bol mocnejší. Len chcel, aby už tá tma odišla. Už nechcel byť ten malý chlapec krčiaci sa v temnote, sám a opustený, nikým nevidený. Chcel späť svetlo. Chcel reflektory mieriace naňho, chcel byť niekto, byť videný a počutý.

Nervy mal napäté na prasknutie a chcel kričať. Modlil sa, aby niekto prišiel a odviedol ho odtiaľto. Ktokoľvek. Už sa zhlboka nadychoval, keď začul buchnutie dverí a čiesi kroky. Nastražil uši. Zdalo, sa že idú jeho smerom. Prinútil sa pootvoriť oči, a snažil sa nimi preniknúť tú tmú. Kroky utíchli. Áno, niekto tu bol, niekto stál tam tesne za hranicou jeho viditeľnosti. Našťastie sa vtedy mesiac nad ním zľutoval a na chvíľku ukázal svoju tvár. Jeho lúče osvetlili postavu schúlenú pod oknom. „Róbert?“ ozval sa známy hlas z tmy. „Doktor Galen“ vykričkol s úľavou. Postava sa pohla k nemu. „Čo tu robíš? Stalo sa ti niečo?“ Neodpovedal. Iba tam sedel, schúlený do seba a sledoval, ako sa k nemu doktor približuje. Zastal tesne pri ňom. Tváril sa prekvapene a ustarane. Klakol si k Robovi a hľadel mu do očí. „Stalo sa niečo?“ zopakoval otázku, tentoraz trochu tichšie. Zavrtel hlavou. Doktor si ho chvíľu skúmavo prehliadal, potom sa trochu namáhavo posadil k nemu na podlahu. To Roba trochu zaskočilo. „Zašpiníte si nohavice.“ Nevedel, čo iné povedať.

„Bojíš sa o moje nohavice, a o svoje nie?“ Robo len v rozpakoch pokrčil ramenami. Chvíľu potichu sedeli. Cítil, ako z neho strach a napätie opadávajú. Nehľadel na doktora, hľadel si na ruky. Keď si doktor Galen všimol, že je Robovi očný kontakt nepríjemný, taktne sa tiež pustil do skúmania svojich dlaní. Obaja mlčali. Robovi to vyhovovalo, stačila mu čistá prítomnosť inej osoby, ale vedel, že tu nemôžu takto sedieť navždy. Chápal, že doktor čaká, kým prehovorí on. „Čo ste tu robili doktor? Myslel som, že lekári sú ubytovaní v inej budove.“ Stále nespúšťal zrak zo svojich rúk. „No, mal som ešte nejakú prácu. Potrebovali ma tu na sesterni.“ „Aha.“

Doktor naňho letmo pozrel. „A čo si tu robil ty?“ Robo naklonil hlavu. „Len som potreboval byť chvíľu sám. Porozmýšľať. Ibaže na izbe to nejde, môj spolubývajúci chrápe.“ Doktor zodvihol kútiky úst. „Každý občas potrebuje samotu na premýšľanie. Môžem sa opýtať, čo nedalo spať tebe?“ Robo chvíľu premýšľal.

Nerád sa o svoje myšlienky delil s inými. Báł sa, že by ho vysmiali, alebo nepochopili. Nechával si preto veci radšej pre seba. Mal však pocit, že ak mu niekto na svete môže porozumieť, je to práve doktor Galen. Bol to predseda psychológ, ale bol iný než tí, ktorých poznal. Hovoril s ním akoby ho naozaj zaujímali jeho myšlienky a pocity. Nie ako tí druhí, čo sa pýtali tieto otázky len z povinnosti.

„No, o rôznych veciach. Zaujala ma hlavne jedna situácia. Viete, ide o jedného pacienta, ktorý vraj patrí do našej terapeutickej skupiny. Priatelia mi povedali, že je v ústave už veľmi dlho. A že odkedy je tu, neustále sa pokúša zabiť. Prehlásili ho za nesvojprávneho, takže teraz už o sebe nemôže nerozhodovať sám.“ Doktor prikyvoval. „Áno, Lukáš. Máš pravdu, je to už dlho. Čo presne ťa zaujíma?“

Premýšľal, ako formulovať otázku. „No, vraj je veľmi nešťastný, a neustále sa trápi. Naozaj si myslíte, že mu ešte dokážete pomôcť? Viem, že zachraňovať životy je vašou prácou, ale nemyslíte, že on je už beznádejný prípad? Ak niekto takto veľmi trpí, možno je humánnejšie ho už nechať ísť. Všetci ľudia čo sú veľmi dlho ťažko chorí môžu v niektorých krajinách podstúpiť eutanáziu. Tak prečo by on nemal mať tú možnosť? Samozrejme, nemyslím tým priamo ho zabiť. Len ho jednoducho, no, neoživovať, keď sa o to najbližšie pokúsi.“ Doktor zamyslene pokyvoval hlavou. „To je naozaj ťažká otázka. Myslím, že na ňu správna odpoveď neexistuje. Nikto z nás nemôže plne pochopiť, ako sa cíti. Istá časť vo mne s tebou súhlasí. Naozaj ma bolí sledovať, ako sa niekto takto trápi. Ale nemôžem urobiť čo hovoríš. Nie len, že je to proti zákonu, ale je to aj proti môjmu svedomiu. Nechať zomrieť človeka s vedomím, že som ho mohol zachrániť, ale neurobil som ho, je rovnako zlé ako niekoho zabiť priamo. Nijako sa to nelíši od vraždy. Vieš, za svoju dlhú kariéru psychológa som sa stretol s niekoľkými podobnými prípadmi. Na prvý pohľad to boli úplne beznádejní pacienti, ktorí stratili vôľu žiť. Stvorenia s utrápenými dušami, ktoré sa na ľudí už ani nepodobali. No aj keď to bol vždy veľmi ťažký a dlhý boj, s Božou pomocou sa nám podarilo priviesť ich späť do života. Našli v sebe silu, a znova sa stali plnohodnotnými ľudskými bytosťami.“ „Myslíte si, že sa vám to podarí aj pri Lukášovi?“ „Musíme v to veriť Róbert. Každý jeden život je vzácny, stojí za to oň bojovať.“ Robo mlčal, nevedel čo na to povedať. Doktor pozrel na hodinky. „To snáď nie. Je jedna v noci. Obaja by sme si mali ísť ľahnúť, čoskoro vstávame“ usmial sa. „Mám ťa odprevadiť do izby?“ Prikývol a tak vstali a spoločne zamierili na koniec tmavej chodby.

5.

Keď vyšli z Centra oslepilo ich jasné slnečné svetlo. „Na toto obdobie praží dosť silno“ skonštatoval Alex, zaciľňajúc si rukou oči. Robo ho veľmi nevnímal. Žalúdok mal plný a zmysly mu otupeli. Jediné, čo teraz chcel, bolo utiahnuť sa do izby a prespať zvyšok dňa. „Hej, hráš karty?“ drgol doňho Alex. „Hm, čo?“ „Karty. Poker, sedmu a tak.“ „No áno. Ale teraz nemám náladu.“ „Ale no tak. Musíš sa trochu socializovať. Za celý ten čas čo si tu som ťa ešte nevidel sa, okrem mňa, s nikým iným baviť. Tí chalani sú fajn, zoznámim vás.“ „To je fuk. A nemysli si, že si jediný. Bavím sa aj s Dominom.“ „Ale iba z donútenia.“ „No a čo? Ja si idem ľahnúť.“ Pridal do kroku, ale Alex ho dobehol. „Dobre, tak nemusíme hrať karty. Môžeme ostať v parku. Ver mi, na depky je čerstvý vzduch a slniečko najlepšie. Ukážem ti tu jedno super miesto, bude sa ti páčiť.“ „Nie vd'aka. A ja žiadne depky nemám, len som unavený. Tak už mi daj pokoj.“ Tento krát sa ho už Alex zastaviť nepokúsil.

Letargicky sa vytiahol po schodoch ubytovne a zamieril k izbe 4B. Keď za sebou zavrel dvere, hluk z chodby okamžite utíchol. Bol na celej ubytovni takmer sám, a ten pocit sa mu páčil. Teraz nechcel byť rušený. S radosťou sa rozvalil na posteli a vydýchol si. Spať sa mu v túto dennú hodinu nedalo, tak aspoň relaxoval. Ale niečo mu k dokonalému šťastiu chýbalo. Natiahol ruku a naslepo šmátral po nočnom stolíku. Potom si ale sklúčene uvedomil, že mu slúchadlá vzali. Chápal, prečo to urobili, ale aj tak mu to neprišlo správne. Hovorí sa predsa, že hudba je balzomom pre dušu. Ale ako má tu svoju liečiť, keď mu vzali jediná vec, čo mu aspoň trochu pomáhala? Ďalší brilantný nápad doktorov, ako tu pacientom spestriť pobyt.

Znervóznel. Kým si neuvedomoval, ako veľmi mu hudba chýba, bol celkom v poriadku. Ale teraz, keď sa na to sám upozornil, začal sa cítiť mizerne. Bez nej sa nedokázal normálne uvoľniť. Život v permanentnom napätí sa nedá vydržať večne. Bol presvedčený, že ak to takto pôjde ďalej, o chvíľu sa z toho stereotypného prostredia scvokne. Začalo mu to pripomínať situáciu doma, krátko pred tým, než sa pokúsil svoj život ukončiť. Hoci teraz mal dopoludnia zabezpečený program, potom mal prakticky úplné voľno. Až do večera mu robili spoločnosť len jeho myšlienky, a tie neboli veľmi povzbudivé. Nemal pocit, že by mu pobyt tu pomáhal. Terapie nezaberali. Skôr sa po nich cítil ešte horšie. Doktor Galen sa u nich snažil vzbudiť záujem o okolitý svet. Požiadal ich, aby si každý deň písali denník, aspoň jednu vetu. Neustále im dával drobné úlohy, ktoré ich mali donútiť zamýšľať sa nad ich životmi alebo do detailov rozoberal ich spomienky a pocity, ktoré z nich mali. Vraj tak môžu odhaliť podstatu svojich problémov a nájsť ich riešenie. Ibaže čím hlbšie išiel, tým silnejší pocit vlastnej neschopnosti Robo mal. Zdalo sa mu, že všetci v skupine napredujú, okrem neho. Dokonca aj Dalibor, napriek svojmu neustálemu šomraniu a nadávaniu na všetko okolo. Naozaj je jediný, kto sa nedokáže posunúť ďalej? To je až taký nemožný?

S pribúdajúcimi myšlienkami v ňom narastal hnev miesiaci sa s frustráciou. Cítil, ako mu doslova každá ďalšia vysáva energiu z tela. Vlastné pocity úbohosti ho pevne pripútavali k posteli... Nie!

Musí ich dostať z hlavy. Ibaže čím viac sa o to snažil, tým silnejšie sa ho držali.

Musí svoj mozog niečím rýchlo zamestnať. Najlepšia je fyzická činnosť. Bojoval sám so sebou. Cítil naozaj nesmiernu únavu, chcel len zavrieť oči a zaspáť.

Na druhej strane však vedel, že malá prechádzka by mu urobila veľmi dobre. Mohol by si zahrať tie karty. To by bolo perfektné rozptýlenie.

„Ale chod'. Ty tie karty naozaj hrať nechceš. Je to len úbohá zámienka“ presviedčal ho hlások v hlave. Robo ho dobre poznal. Ten hlas ho sprevádzal posledné roky jeho života. Potichu striehol, a pri každom náznaku pokusu o vymanenie sa zo zajatia trdných myšlienok sa naňho vrhol celou silou. Povedal čokoľvek, len aby ho presvedčil, že nemá najmenší zmysel sa o čokoľvek pokúšať. Vymýšľal si a prekrúcal myšlienky tak, aby vždy dosiahol čo chce. Až to nakoniec jeho pán vzdal a upadol opäť do agónie. Psychicky vyčerpaný, bez akýchkoľvek vyhliadok na zlepšenie. Robo sa rozhodol zabojsovať. „A čo keď chcem? Karty som nehral už dlho. Myslím, že to bude celkom príjemné. A spoznám nových ľudí.“ „Prosím? Odkedy teba zaujímajú ľudia?“ „Alex má pravdu, okrem neho a Domina tu nikoho nemám. Noví priatelia by sa hodili.“ „Naraz chceš priateľov? Dovoľ mi ti pripomenúť, že si to bol ty, kto sa na svojich kamarátov vykašľal. Po všetkých tých rokoch strávených spolu si ich len tak odkopol. Dal si prednosť samote. Nedúfaj, že s príchodom nových ľudí sa niečo zmení. Udržiavanie vzťahov stojí veľa času a energie. Ved' sa na seba pozri. To si ako naozaj myslíš, že na to máš?“ Robo sa zamyslel. Hlas mal naozaj dobré argumenty. To on všetkých poslal preč a uzavrel sa do seba. Je to už dávno, čo mal niekoho blízkeho. Úplne zabudol, ako to funguje. Ak teraz nechce byť sám, bude sa musieť naozaj snažiť. Ale koľko námahy by to asi stálo? V tej chvíli sa cítil taký nemohúci, že už len predstava že by mal vstať z postele, pôsobila strašne. Kde by vzal toľko síl? Konverzácia s ľuďmi ho veľmi vyčerpávala.

Čo viac, ak sú takej povahy ako Dominik, ich stretnutie bude vydýchavať veľmi dlho. Zakrútila sa mu hlava. „No tak vidíš“ šepkal chlácholivo hlások, „bude to pre teba takto lepšie. Nestojí ti to za to.“ Robo sa pokúsil naposledy chabo oponovať. „Ale ako sa teda zbavím tých hlúpych myšlienok, keď nemôžem ísť medzi ľuďmi? Ničia ma.“ „Vôbec nijako. Spomeň si, koľkokrát sme si už týmto spolu prešli. Zvládneme to aj teraz. Tajomstvo je s tým nebojovať, ale sa tomu jednoducho poddať.“ „Tak dobre“ vydýchol Robo a zavrel oči. Ten hlas má pravdu. Tak ako ju mal toľkokrát predtým. Je predsa jeho súčasťou, on ho pozná najlepšie. Už je načase, aby si to uvedomil a prestal sa mu vzpierať. Výsledok je vždy rovnaký, tak si aspoň ušetrí zbytočnú hádku. Nebude bojovať. Proste nechá tie myšlienky plynúť a pohltiť ho. Svojim spôsobom mu to bolo celkom príjemné.

Nepotrebuje k životu žiadnu hudbu. Nepotrebuje ani žiadnych priateľov. Jediné, čo človeku na prežitie treba je jedlo, vzduch, posteľ a záchod. Všetko ostatné sú len hlúpe výmysly psychológov.

***

Sedeli uprostred miestnosti v dokonalom šesťuholníku, aby na seba všetci navzájom videli. Teraz nebola prázdne ani jedno miesto. Robo sa snažil chovať nenútene, ale pohľad mu neustále zabiehal na stoličku po doktorovej ľavici. Muž na nej vyzeral ako prízrak. Bol neuveriteľne bledý a strapatý. Sedel tak nakrivo, že Robo každú chvíľu čakal, kedy spadne na zem. Rukami si slabo objímal paže a neprítomný pohľad upieral na parkety. Pôsobil dojmom, že má posledné štádium akejsi zákernej, smrteľnej choroby. Tí, čo ho poznali vedeli, že je to pravda.

Trpel hroznou chorobou, ktorá mu pomaly ničila myseľ aj telo a mučila jeho dušu. Tejto deštrukcií napomáhala aj množstvo liekov, ktoré doňho denne tlačili v naivnej viere, že mu to pomôže. Vo chvíli, keď Lukáša uvidel si Robo uvedomil, že tomuto človeku už naozaj nemožno pomôcť. Na tvári sa mu zračila nevýslovná bolesť a zúfalstvo. Stratil aj tú trochu viery, ktorú získal po rozhovore s doktorom.

„Tak, kto sa chce vyjadriť?“ pokračoval doktor Galen. To Roba prebralo z úvah. V miestnosti bolo ticho. „No dobre. Čo keby sme skúsili ísť zaradom? Lukáš?“ pozrel na zúboženého muža. „Máš nejakú predstavu o svojej budúcnosti?“ „Trochu blbá otázka Martin“ ozval sa znechutený hlas. Doktor naňho upriamil pozornosť. „Myslím, že to nebolo nutné Dalibor.“ „Ja si myslím, že bolo. To bolo naozaj netaktné.“

„Snažím sa Lukáša zapojiť do konverzácie.“ „No on očividne konverzovať nechce. Všetci predsa poznáme jeho názor.“ Doktor sa trochu pousmial. „Je od teba naozaj pekné, že sa zastávaš priateľ'a. Obvykle všetkých iba kritizuješ a odsudzuješ.“

Dalibor mykol plecom. „Dobre teda, môžeme začať z druhej strany. Aký je tvoj názor?“ „Že budúcnosť sa preceňuje.“ „Naozaj? Môžeš nám to vysvetliť?“ Dalibor kývol hlavou smerom k ostatným. „Oni to chápu.“ „Prečo si to myslíš?“ „Nemyslím si, ja to viem. Je to predsa pravda. Nevieť či si si nevšimol, ale všetci sme tu, pretože sme sa pokúsili zabiť. Život pre väčšinu z nás nič neznamena. Nemá zmysel uvažovať nad nejakou budúcnosťou.“ Doktor pokýval hlavou. „Takže nad tým nikdy nepremýšľaš?“ „Ani nie.“ „A čo pred tým, než ťa sem rodina priviedla. Bolo niečo, čo ti v živote spôsobovalo radosť?“ „Nie.“ „Ale no tak,“ pobádal ho doktor, „stačí len nejaká drobnosť, na ktorú si sa tešil.“

Možno len ranná káva, či spoločné víkendy u tvojho brata." Dalibor sa prudko vystrel. „Neznášal som tie víkendy" zavrčal. „Prečo?" „Žena ma tam nútila chodiť každý jeden mizerný týždeň. Koho by to dopekla bavilo? Prečo by som sa mal tešiť na to, že sa každú sobotu musím trepať štyridsať kilometrov kamsi do prdele, len aby som počúval, ako sa môjmu bratovi skvele darí. Aké má on šikovné detičky, a ako plánujú kúpiť chatu." „Povedal si to svojej rodine?" Dalibor odfrkol. „Samozrejme že nie." „Prečo nie?" „Pretože také veci sa nehovoria. Proste to človek musí vydržať a tváriť sa, že je všetko v úplnom poriadku. Tak to niekedy musia dospelí robiť." Doktor Galen sa rozhladol po všetkých okolo. „Súhlasíte s ním? Alebo si niekto myslí že by bolo lepšie, keby Dalibor povedal svojej rodine, ako sa cíti?" „Určite" ozval sa Dominik. Dalibor naňho škaredo pozrel. „To by som t'a chcel vidieť, ako niečo také povieš svojej žene a bratovi do očí." „Ale však sa to dá povedať aj jemne. Nemusíš spomínať, ako veľmi bratovi závidíš jeho život a- „Ja nikomu nič nezávidím!" vyštekol Dalibor. „To stačí" zasiahol doktor, ktorý vycítil blížiaci sa problém. „Dominik, čo myslíš, že by mohli urobiť? Ako by šlo túto situáciu vyriešiť?" „No, som si istý že by sa dal urobiť kompromis. Nemuseli by sa stretávať každý týždeň, to môže byť naozaj vyčerpávajúce. Stačil by predsa jeden víkend v mesiaci. Dalibor by mal viac voľnosti, a rodina by sa nemohla sťažovať, že ich zanedbáva." „Dobre. Čo si myslíš ty, Dalibor? Bolo by to možné?" „Ja si myslím, že tento fagan sa nemá čo starať do mňa a mojej rodiny. Nech rieši seba, nie druhých. A bol by som rád, keby sme tu už nerozoberali moje súkromie, lebo sa naozaj neudržím" precedil pomedzi zuby a založil si ruky na znak toho, že sa odmieta ďalej zúčastňovať debaty. „Takže, budeme pokračovať kde sme prestali. Ideme ďalej.

Alexander? Už si premýšľal o svojej budúcnosti? Čo by si rád urobil po návrate z liečebne?" Alex neurčito kývol hlavou. „Naozaj nevieš, alebo sa len nechceš vyjadriť?" Mladík znova iba mykol hlavou. Doktor ho stále pozoroval. Všetci naňho hľadeli. Po chvíli Alex neochotne zdvihol pohľad a zamrmlal. „To je trochu zložité." „Tak nám to vysvetli." Pomrivil sa na stoličke. „No, občas o tom premýšľam, ale dosť to závisí od nálady." „Ako to?" „No proste keď mi je fajn, tak mám pocit že aj ten život vonku by mohol byť celkom fajn. Vtedy premýšľam čo budem robiť, keď odtiaľto odídem." Doktor povzbudivo prikyvoval. „Viem, že najskôr sa vrátim k rodičom. Už u nich síce nebývam, ale keď ma sem viezli, povedali, že po návrate mi pomôžu sa postaviť na nohy. A myslel som, že by som potom konečne začal podnikat'." „Teda, to je naozaj odvážny krok. Máš aj predstavu, v akej oblasti?" „No, bol skôr len taký detský sen, keď som bol mladší. Ale bola to hlúposť." „Mňa to celkom zaujíma. O čom si sníval?" Alex sa opäť zamrivil na stoličke. „Chcel som vlastniť cukráreň." Robo prekvapene pozrel na svojho priateľa. To by doňho naozaj nikdy nepovedal. „To znie skvele" usmial sa doktor. „Ale to som chcel len preto, aby som mal sladkosti zadarmo." „No to nevádi. Vtedy si bol ešte chlapec. Ale to neznamená, že si ju nemôžeš naozaj otvoriť." „Ale ja si ju vlastne nechcem otvoriť, je to len také fantazírovanie." „Prečo?" „No, pretože najskôr si začnem vymýšľať, ako by to malo všetko vyzerat'. Predstavujem si, aké to asi bude. Ale potom si uvedomím, čo všetko pre to treba urobiť, a stratím motiváciu. Tá radosť z tej myšlienky proste zmizne." „Keď chce človek niečo dosiahnuť, musí pre to niečo urobiť. Ak ti na tom naozaj záleží, naozaj si myslíš, že by si sa nedokázal premôcť? Samozrejme, bude to spočiatku ťažké, ale myslím že odmena bude stáť za to."

„To nemôžete vedieť. Možno to bude super rok, alebo desať rokov. Ale čo keď ma to prestane baviť? Budem celý život piecť hlúpe koláče? Deň za dňom, až do smrti. Múčnikmi diery do sveta neurobím. No povedzte doktor, má zmysel sa púšťať do projektu, o ktorom viete, že vám zaberie roky života, ale v podstate je úplne zbytočný? Však je oveľa rozumnejšie to nechať tak. Keď sa do toho nepustím, nikdy nebudem sklamaný. Nikdy ma to neprestane baviť, nikdy nebudem čeliť bankrotu. Takto môžem mať v hlave navždy krásne myšlienky o vlastnej cukrárni, ku ktorým sa budem upínať. A nikdy ich neskazí hnusná realita.“ Rozhostilo sa ticho. Robo mu dával za pravdu. Je dobré, keď má človek nejaké sny. Ale iba v prípade, že ostanú tam, kam patria. V hlave. Tak nebudú nikdy poškvrené skutočným svetom. Preto je toľko ľudí v živote sklamaných. Niektorí chcú nájsť lásku, niektorí chcú precestovať svet, niekto túži po sláve a uznaní. Stanovia si v živote ciele, ale urobia tú chybu, že sa pokúsia svoje túžby a priania zrealizovať. Snažia sa zo všetkých síl, aby toho dosiahli. A potom keď naraz niečo nevyjde ako si plánovali, sú sklamaní. Premýšľajú, kde urobili chybu, čo mohli urobiť lepšie. Prečo sa to stalo práve im, však chcú len to čo ostatní. Skutočný život je príliš tvrdý, v ňom nikdy nie je možné byť naozaj šťastný, vždy sa niečo pokazí. Ale svet, ktorý si niekto vysníva môže byť perfektný. Nie je v ňom sklamanie ani bolesť, pokiaľ človek nechce. Vtedy je skutočným pánom svojho osudu.

Doktor pozrel priamo naňho. „Róbert? Čo si o tom myslíš?“ Už-už chcel povedať, že s Alexom súhlasí, a že ho podporuje v jeho rozhodnutí o nič sa v živote nepokúšať. Však načo aj, jedného dňa bude aj tak všetko jeho snaha zbytočná. Príde staroba a smrť, a vtedy je úplne jedno, čo človek v živote dokázal či nedokázal.

To všetko chcel povedať, ale akosi nemohol. Hľadel doktorovi do očí. Mal v nich čosi zvláštne. Robo mal v tej chvíli pocit, že práve jeho názor je pre doktora ten najdôležitejší. To ho trochu znervózňovalo. Vtedy si spomenul na ich stretnutie na chodbe. Doktor Galen bol naňho hrozne milý, a veľmi mu v tej chvíli pomohol. Mal pocit, že mu to teraz tak trochu dlhuje. Vedel, že jeho odpoveď by ho sklamala, a to nechcel. Preto si to všetko poriadne rozmyslel, až potom pomaly odpovedal.

„No, myslím že človek by sa mal o niečo snažiť. Vždy je šanca, že sa niečo pokazí, ale to k životu patrí. Nemusí to vyjsť, ale môže. Preto to treba aspoň skúsiť. Nikdy sa nesmieme vzdávať.“ Doktor mu venoval srdečný úsmev. Robo sa pri pohľade naňho cítil naozaj dobre. Bol so sebou veľmi spokojný.

6.

Ležal na lavičke so zavretými očami a nastavoval tvár slnku. Konečne sa počasie začalo správať tak, ako sa na toto obdobie patrí. Bolo príjemne teplo a park sa hemžil pacientmi a ich ošetrovateľmi. Všetci sa združovali do skupiniek a veselo debatovali. Robo bol sám. Hoci tu bol už mesiac, jeho jedinými priateľmi stále ostávali len Alex a Dominik. Len čo sa Alex dostal von, vždy sa kamsi vyparil, a tak Robovi ostali len dve možnosti. Stráviť ďalší deň osamote, alebo sa pridať k Dominikovi a jeho priateľom. Bol to dobrý chlap, ale do rozhovoru s ním sa musel vždy nútiť, a pred tým potreboval dlhú psychickú prípravu. Niečo na ňom ho neskutočne iritovalo. Bol to jeho temperament a neotrasiteľný optimizmus. Neustále mal dobrú náladu, kamkoľvek prišiel, bol stredobodom pozornosti. V celom ústave nebolo človeka, ktorý by ho nemal rád. Samozrejme okrem Roba. Nechápal, ako sa niekto ako on mohol dostať do ústavu. Nepoznal nikoho, kto by sa tak veľmi tešil zo života. Prečo teda chcel spáchať samovraždu? Nikdy sa ho na to neopýtal, neprišlo mu to vhodné. Premýšľal, čo je skutočný dôvod, prečo ho tak nemá rád. Niekedy ho napadlo, že možno len žiarli, ale rýchlo tú myšlienku zavrhol. Priznať to by znamenalo prehodnotiť svoj pohľad na seba. To bolo niečo, čoho sa naozaj bál, tak ako väčšina ľudí. Aspoň v tomto bol ako ostatní, 'normálni' ľudia, a to ho trochu upokojovalo. Preto sa Dominikovi vyhýbal ako len vedel. Preto tu teraz sedel tak sám, a pozoroval ľudí v parku. Začal zvažovať, načo sú mu vlastne vychádzky, keď tu nemá čo robiť. Keby ostal sedieť na izbe, nebol by v tom žiadny rozdiel.

Skôr by to malo viac výhod ako nevýhod. Bol by tam pekne sám, nikto by ho nerušil. A pre dennú dávku čerstvého vzduchu by mu stačilo otvoriť okno. Cítil, že je tej myšlienke čoraz viac naklonený. Prudko sa postavil, až sa mu na krátky moment zatmilo pred očami. Nesmie na takéto veci myslieť, v jednej zo svojich svetlejších chvíľok si to zakázal. Bolo neuveriteľné, ako aj tá najmenšia pochmúrna myšlienka dokázala strhnúť celú lavínu jej podobných. Vedel, že by stačila chvíľka, a úplne by ho ochromili. Vzali by mu silu z končatín, a on by bol odsúdený zostať niekde ležať v ich zajatí. Všetok to veľmi dobre poznal. Vrátiť sa k nečinnému polihovaniu na posteli a hľadieť na strop by bol predsa krok späť. Prinútil svoje nohy k pohybu. Musí sa trocha poprechádzať. Rozhodol sa, že si konečne poriadne poobzerá areál. Doteraz sa vždy zdržiaval iba v strede, na vymedzenej ceste od ubytovní k Centru. Došiel až k vysokému plotu, ohraničujúcemu pozemok ústavu, a pustil sa pozdĺž neho. Plot bol spletený z množstva drôtov, takže cez neho nebolo vidieť na druhú stranu. Navyše ho po vnútornej strane lemoval rad vysokých stromov, aby zabraňoval hluku z blízkeho mesta preniknúť dovnútra. Pacienti potrebovali na oddych pokojné, tiché miesto. Z toho dôvodu sa liečebňa nenachádzala priamo v meste, ale pár kilometrov za ním. Vedel, že z druhej strany sa nachádza malý lesík, kam si mohli vyjsť na prechádzku pacienti s ukázkovým správaním. Kráčal ďalej, a všimol si, že z druhej strany sa pomaly dvíha dohora kamenný múrik. Spočiatku bol vysoký asi meter, ale postupne sa zvyšoval a dosahoval výšku takmer troch metrov. Teraz mal z jednej strany stromy, s druhej múr. Tieto vysoké prekážky pohlcovali všetok zvuk. Naraz si uvedomil to ticho, ktoré ho obklopovalo.

Vedel, že len pár metrov od neho sa nachádzajú desiatky rozprávajúcich ľudí, ale on nič nepočul. Veľmi sa mu to páčilo. Kráčal pomaly ďalej a uvažoval, na čo asi múr slúžil. Vyzeralo to ako zrúcaniny akejsi starej budovy. Premýšľal, prečo ho nestrhli. Pre úvahy si nevšimol, že sa blíži k drobnej budove stojacej na druhej strane múru. Videl iba strechu, ale hneď pochopil, že je to drevený altánok.

„Ahoj“ ozval sa odkiaľsi hlas. Robo sa zmätene obzrel. Bol úplne sám. Vari mu len nezačína šibať? „Tu hore“ ozvalo sa znova. Robo si zakryl rukou oči a žmúril na altánok. To, čo považoval za ozdobu na jeho streche bola v skutočnosti hlava jeho priateľa. „Alex?“ Chlapec sa usmial. „Kto iný? Nechceš si prisadnúť?“ Robo pozrel na altánok. Bol naozaj vysoký. „Ako sa tam dostanem?“ Alex ukázal kamsi do diaľky. „Musíš preskočiť z toho múru. Tam na konci je nižší, dá sa naňho vyliezť.“ Robo sa pustil späť cestou, ktorou prišiel. Prešiel celú dĺžku areálu, než sa dostal na miesto, kde sa dalo vyliezť hore. Vyšplhal sa navrch, a znova sa pustil k altánku. Spočiatku napredoval rýchlo, ale keď výška kamennej stavby dosiahla asi dva metre, spomalil. Rukami udržoval balans a nespúšťal oči zo svojich chodidiel. Bolo mu jedno, ako hlúpo vyzerá, nemienil spadnúť a dolámať sa. Kamene boli už staré a zvetrané, miestami z nich odpadávali úlomky. Prešiel až k altánku. Medzi strechou a múrikom bola medzera necelý meter, ale výška Robovi skresľovala pohľad, a tak mal pocit, že je to najmenej dvakrát toľko. Vo chvíli, keď sa odrážal, sa mu pod topánkou uvoľnil kamienok, a on ledva dopadol na kolená na okraj. Alex sa uškrnul. „Pozrime ho, aký gymnasta.“ Robo sa posadil vedľa neho a rozhliadal sa. Pred nimi sa rozprestieral celý areál ústavu. Mali ho ako na dlani.

Videli až na opačný koniec, kde pár pacientov sedelo okolo jazierka. Strecha altánku bola takmer na úrovni druhého poschodia Centra, kde boli dielne.

Zaostril, a v tmavých oknách rozoznával niekoľko siluet postáv. „To je super výhľad“ vydýchol. „A pozri za seba.“ Robo sa otočil. Keď natiahol krk, mohol nazrieť ponad plot, ktorý ich oddeloval od zvyšku sveta. Do očí mu udrelo svetlo. Bol to odraz slnečných lúčov od okien jedného z panelákov. Teraz bolo počuť rušnú premávku. „Takže sem chodíš vždy počas vychádzok?“ otočil sa dopredu. Alex prikývol. „Sám vidíš ako fajn tu je. Chcel som ti to tu ukázať už dávnejšie, ale odmietol si.“ „Hm. A kam chodíš keď prší?“ „No sem predsa. Vtedy je tu ešte lepšie. V celom parku som sám, lebo ostatní sedia na izbách. A ja si sedím tu na streche, a na všetko hľadím zhora. Pripadám si ako kráľ“ povedal, a rozťahol ruky, akoby chcel celú krajinu pred sebou objať. „Predpokladám, že doktori o tom nevedia.“ Alex naňho pozrel s hraným zdesením. „Samozrejme že nie. Ktorý normálny človek by sedával v daždi na streche budovy a predstavoval si, že je kráľ? Však by ma zavreli do blázinca.“ Zrazu začuli tichý hlas vychádzajúci rovno spod nich. Nahli sa cez okraj a pozreli dolu. V altánku sedela staršia pani vo vytáhanom fialovom svetri a potichu si mumlala. Bez slova ju pozorovali, no ona si ich nevšímala. Meravo hľadela priamo pred seba. Jediná vec, čo sa na nej hýbala, boli jej ústa. Alex sa naklonil k Robovi. „Počul si ju prichádzať?“ Pokrútil hlavou. „Objavila sa tu ako nindža.“ Alex sa naňho uškrnul a vrátili sa na svoje miesta. Počúvali jej tiché mumlanie. Robo krútil hlavou. „Tá nevyzerá, že je v poriadku.“ „A čo si čakal? Tu nikto nie je v poriadku.“ „Nie, to som nemyslel. Keď som sem prišiel, povedali mi, že na ubytovni sú s nami ľudia s ľahšími poruchami osobnosti.“ „No a?“

„Toto ako ľahký prípad nevyzerá. Však sa na ňu pozri. Je úplne mimo.“ Alex znova nazrel ponad okraj strechy. „Možno je to len prechodný stav, po liekoch.“

Teraz na ženu pozrel aj Robo. „Musia to byť fakt silné prášky, keď toto narobia s človekom. Som rád, že ja tu tie chemikálie brať nemusím.“ Alex naňho prekvapene pozrel. „Naozaj nič neberieš?“ Z jeho otázky bol zmätený. „Nie, neberiem. Prečo si si to myslel?“ „No, ja len že keď si sem prišiel, bol si ako väčšina nováčikov.

Prichádzajú sem dosť deprimovaní. Ty si už prvý deň odmietal spolupracovať, spomínaš? A pozri na seba teraz. Už ťa nemusia do ničoho nútiť, dokonca dobrovoľne tráviš čas s ľuďmi. A za celý mesiac si sa nepokúsil si ani raz ublížiť.

Takýto prudký obrat u pacientov väčšinou nastáva po liekoch. Keď nejaký nový odmieta dlhodobu spolupracovať, musí na chemickú liečbu. Chápeš, keď to nejde s ním po dobrom, musia ho nadopovať. Myslel som, že je to aj tvoj prípad.“ Robo sa zamyslel. Naozaj sa v poslednej dobe zmenil. Nevšimol si to, pretože to prichádzalo pomaly, ale teraz si to vďaka Alexovi uvedomil. Snažil sa rozpamätať, kedy sa naposledy cítil prázdny, ale išlo to prekvapivo ťažko. Určite to už bolo niekoľko dní, ak nie aj celý týždeň. Alex ho pozoroval. „Až tak veľmi som sa nezmenil“ namietal.

„Že nie? A čo to bolo vtedy na tom sedení? Vieš, tie rečičky o tom ,ako ľudia potrebujú sny, a nesmú sa nikdy vzdávať a podobné kecy.“ Robo odvrátil pohľad.

„Hovoril som len to, čo chcel doktor počuť. Hádám si nemyslíš, že tomu naozaj verím?“ Ale nebola to pravda. Vtedy si myslel, že to robí jednorázovo, ako akési pod'akovanie doktorovi za to, že ho vtedy na tej chodbe zachránil.

Ale aj na ďalších sedeniach sa správal rovnako. Vedel, že svoj dlh už splatil, no aj napriek tomu v tom pokračoval. Začalo sa mu to páčiť. Pociťoval zvláštnu túžbu robiť doktorovi radosť. Každým dňom k nemu cítil čoraz väčšiu náklonnosť. Už preňho nebol nepriateľ, ako ostatní psychológovia. Začal mu dôverovať. Rozhodol sa však, že si svoje skutočné pocity nechá pre seba, nebude o nich s nikým hovoriť.

„Vieš, mám pocit, že tebe by sa to mohlo naozaj podariť.“ „Čo ako?“ „No, vrátiť sa do života, byť normálny. Vieš, ľudia čo odtiaľto odídu už nikdy nie sú úplne v poriadku. Z niečoho takého sa nikdy nedá úplne dostať. Ale ty, ktovie.“ Obaja zavreli oči a užívali si slnečné lúče. Cítili, ako im prenikajú do tela a zohrievajú ich. Po chvíli prehovoril Robo, ktorého už dlhší čas trápila istá myšlienka. „Už tu niekto zomrel?“ Alex otvoril oči a sledoval pacientov motajúcich sa v parku. „Za tú dobu, čo som tu ja, nie. Ale viem, že predtým tu už k pár nehodám došlo. Musí to byť zvláštne.“ „Čo?“ „No, predstav si, že by si sa teraz dozvedel, že niekto, koho poznáš mesiace alebo roky, je naraz preč.“ „Ale nemôže to byť až také prekvapivé. Ved' vlastne to je dôvod, prečo ste sa spriatelili. Všetkých nás sem zviedla skutočnosť, že sme sa snažili skončiť so svojimi životmi. Práve ty by si mal v takom prípade svojho priateľa najlepšie pochopiť, nie?“ Alex pokyvoval hlavou a nespúšťal pohľad z postavičiek v parku. „To áno, ale časom sa to trochu zmení. Keď niekoho poznáš takú dlhú dobu, tak si naňho nejako zvykneš. A aj keď nechceš aby sa trápil a praješ mu to, naraz nechceš ani aby odišiel. Tak ako Lukáš. Všetci mu v duchu držíme palce, aby sa mu to už konečne podarilo. Ale kdesi vnútri nechcem jeho smrť.“

Zvykol som si naňho. Tak nejako, patrí do rodiny, chápeš?" Robo prikývol a obaja upadli do vlastných úvah.

***

Mal pocit, že čím dlhšie tie hodiny sleduje, tým idú pomalšie. Mal neuveriteľný hlad, no ručičky stále ukazovali iba šesť. „Dobre, odteraz sa na ne nepozriem, dokým nás nezavolajú na večeru“ prikázal si v duchu. Poslušne otočil hlavu a pohľad zapichol do stropu. To mu pripomenulo časy, keď chodil do školy. Prišiel domov, hodil sa na posteľ a celé hodiny pozoroval fláky na stene. Jediný rozdiel bol v tom, že teraz pri tom nemohol počúvať hudbu na uvoľnenie. Keď už to napätie nemohol vydržať, prudko vstal a začal chodiť hore-dolu po izbe. Keď sa tým unavil, padol na posteľ, a po chvíli sa to opakovalo. Alex ho pobavene sledoval. Vždy, keď si ľahol, tváril sa že si číta, no nezabudol si doňho rypnúť. „Správne, prechádzky sú zdraviu prospešné“ ozval sa, keď Robo snád' už po stýkrát prešiel popri ňom a ľahol si. Zavrel oči a pokúsil sa trochu upokojiť. „Čo blázniš, ved' je to len mizerná večera“ pokúšal sa v duchu sa priviesť k rozumu, ale dobre vedel, že to nie je jediný dôvod jeho nepokoja. „Hej, tak mi napadlo, keď tebe za to vzorné správanie dovolili mať na izbe knihu, povolili by mne slúchadlá? V posledných týždňoch naozaj sekám dobrotu, to by ich mohlo obmäkčiť nie?“ „Nemyslím si.“ „Prečo?“ „No, predsa len, kniha je niečo iné. Na tej s nemôžeš obesit', ani sa ňou uškrtiť.“ „Ja by som takú kravinu nespravil. Potrebujem ich k prehrávaču.“ „Ja to viem, ale oni proste nemôžu niečo také riskovať. Čo keby si mal jedného pekného dňa v hlave skrat?“ Robo nahnevane vydýchol a zavrel oči. „A okrem toho, keby to povolili tebe, hneď by si aj ostatní žiadali také privilégia. Nastal by tu chaos.“ „Takže žiadna hudba.

Sakra" pomyslel si. Prvé dni svojho pobytu myslel, ako je na tom zle. Nemal ani potuchy, aké to bude neskôr. Vtedy to ešte ako-tak zvládal, pretože všetko tu bolo preňho nové, mal sa čím zamestnať. Ale teraz po piatich týždňoch už nebolo čo objavovať. Po tom chvíľkovom zlepšení, čo uňho nastalo, opäť začal strácať motiváciu. Život v ústave bol hrozne jednotvárnny. Čoraz častejšie zvädzal ťažké boje s tým protivným hláskom v hlave. Už ho znova prestávalo baviť chodiť von. Musel sa k tomu nútiť, pomáhal mu s tým doktor Galen. Aj on si všimol, že Robo sa po zlepšení vracia do depresívnych stavov. Povzbudzoval ho, niekoľko krát ho musel vonku vytiahnuť násilím, ale fungovalo to. Občas za ním prišiel na izbu, len tak sa porozprávať. To mu trochu zdvihlo náladu, a rozhodol sa, že sa bude snažiť, aspoň kvôli nemu. Teda, aspoň keď mal chuť. Preto sa občas dokázal prinútiť aspoň ku krátkej prechádzke v parku. Vedel, že tým robí doktorovi radosť.

Za dverami sa ozvali hlasy a do miestnosti vošli dvaja ľudia. Jedného z nich Robo okamžite spoznal. Bola to sestrička, ktorá ho tu prvý deň prevádzala. Odvtedy ju už nevidel, až doteraz. Vedľa nej stál vysoký, mladý chlapec. Vystrašenými očami sledoval Roba a Alexa. Vyzeral, že bojuje sám so sebou, aby neutiekol. „Toto je tvoja nová izba a spolubývajúci“ usmiala sa naňho sestrička. „Mládenci, máte nového nájomníka. Volá sa Filip.“ Alex si ho bez slova premeral a pokračoval v čítaní. „Čau“ kývol Robo, ale Filip neodpovedal. „Tak ja vás tu nechám. Filip, večera je za pätnásť minút. Pamätáš si kde to je, však?“ Chlapec odpovedal takmer nepostrehnuteľným pohybom hlavy a neisto zamieril k poslednej voľnej posteli. Sestrička vyšla von a zavrela za sebou dvere. Robo sledoval, ako si nový spolubývajúci bez slova vybaluje veci.

Odložil si oblečenie do skrine, posadil sa na posteľ a pohľad uprel do zeme. Žiadne osobné veci so sebou nemal. Nikto z nich nerozprával. Robo si všimol, že hoci si Alex drží pred tvárou knihu, neustále pritom pokukuje na mladíka. Minúty pomaly plynuli. Filip sa za celý ten čas ani nepohol, ďalej sedel so sklonenou hlavou a skúmal podlahu. „Takže“ zatiahol nakoniec Alex, ktorý to už nemohol vydržať. „Vitaj medzi nami. Ja som Alex, to je Robo. Čo ťa k nám privádza?“ usmial sa. Chlapec zodvihol oči a pozrel naňho, ale mlčal. „Ale no tak, nemusíš sa hanbiť, nech už je to čokoľvek. Všetci sme tu na jednej lodi“ pobádal ho. Filip vôbec nereagoval. Vymenili si pohľady, a Robo pokrčil ramenami. „Asi je príliš skoro. Nechaj ho, časom sa osmelí.“ Alex pozrel na Filipa, ale ten už opäť sledoval podlahu. „Asi“ pritakal.

***

Pocítil dotyk vo vlasoch. Prešiel si po nich rukou, a vytiahol kúsok brokolice. „Ďalšia“ skonštatoval podráždene. Alex pri pohľade na drobnú zeleninu vyprskol do taniera. „Mňa z neho fakt porazí. Ešte raz po mne ten idiot niečo hodí a prisahám, že mu ten tanier vyklopím na hlavu“ soptil Robo. „Ale ved' on nehádza po tebe. On hádže hocikam, len to náhodou vždy skončí na tvojom mieste“ upokojoval ho Alex, keď sa mu podarilo zvládnuť záchvat smiechu. Hovorili o pacientovi, ktorý sedel dva stoly od nich. Na prvý pohľad pôsobil normálne, ale vo chvíli, keď sa dozor jedálne otočil chrbtom, objavil sa mu na tvári zlomysel'ný úsmev a začal rozhadzovať svoju večeru po celej miestnosti. Robo ho chvíľu nahnevane pozoroval. „Je snád' úplne dementný?“ Alex ho potľapkal po pleci. „Ale ved' ho nechaj. Nech je tu trocha zábavy.“ „To je úžasná zábava. Tebe sa to povie, keď si nevyt'ahuješ mrkvu z hlavy. Nevieš čo má za problém, ale nedokáže sa aspoň pri jedle chovať normálne?“

Alex pokrútil hlavou a sklonil sa nad tanier. Robo sa otočil a pozoroval muža.

Sústredene krájal mäso, ale on vedel, že to len hrá, pretože mu práve poza chrbát prechádzal ošetrovateľ.

V tej chvíli jeho pozornosť upútala zhrbená postava, ktorá sa zjavila vo vchode. Bol to Filip. Vošiel do miestnosti a zastal. Neisto sa obzeral okolo seba, snažil sa zorientovať. Robo zbadal, že chovanec pri stole práve siaha po zelenine, a preto radšej vstal a zamieril k Filipovi. „Hej, chceš pomôcť?“ Videl, že po jeho slovách neistotu v jeho očiach vystriedal strach. Bol z toho zmätený. „Vari má hrôzu z ľudí? Chudák. Ktovie, čím si prešiel“ pomyslel si. Nasadil čo najmilší úsmev. „Pod', ukážem ti, ako to tu chodí.“ Vykročil smerom k výdajovému okienku a Filip ho pomaly nasledoval. „Ak chceš, môžeš si potom sadnúť k nám“ ukázal na ich stôl. Očakával, že Filip aspoň prikývne alebo iným spôsobom dá najavo že ho počul, ale on nereagoval. Rozhliadal sa po jedálni, akoby nevnímal jeho prítomnosť. Zaradili sa za niekoľko pacientov stojacich pred okienkom. „Jedlo je tu skvelé, nie ako v nemocniciach.“ Nedostal žiadnu odpoveď. Cítil sa trochu hlúpo, keď hovoril sám so sebou, tak sa len narýchlo rozlúčil. „Počkám na teba pri stole“ a odkráčal. Na svojom tanieri a všade okolo našiel porozhadzované kúsky varenej zeleniny. Alex ho sledoval a s úsmevom očakával jeho reakciu. „Robí si srandu?!” Zvrtol sa na päte, ale pacient bol preč. „Ten má pekelné šťastie.“ Jediným pohybom ruky zmietol kúsky zo stola a posadil sa. Videl, ako sa Alex premáha, aby sa nerozosmial. „Opováž sa!“ Alex sklopil zrak. „Zelenina je zdravá, je v nej plno vitamínov.“ „Ja ťa varujem.“ „Ved' kl'ud.“ Robo pozrel k výdajovému okienku. To už bolo zavreté. Prezrel celú miestnosť, ale Filipa nikde. „Čo je?“ „Vidíš niekde nášho nového spolubývajúceho?“

Pred chvíľou bol pri výdajni, povedal som mu, aby sa potom pridal k nám." „Tak si asi našiel lepšie miesto." „Lenže ja ho nikde neviem nájsť." Alex na chvíľu zodvihol hlavu a preletel očami miestnosť. „No, asi nebol hladný. Všetci tu sotva štvrt'hodinu. Prečo ťa to vlastne toľko trápi?" Robo pokrútil hlavou. „Ja neviem. Len pôsobí tak smutne. Vieš, ako nejaké opustené šteňa." „Nechaj to tak Robo. Musí si proste zvyknúť. Bol si na tom podobne prvé dni." „To teda nebol." „Ale áno. Tiež mi ťa bolo trochu ľúto." Robo miesto odpovede iba pokrútil hlavou.

7.

Vykračoval si k altánku. Na chvíľu nepochopiteľne zatúžil po spoločnosti. Už zďaleka rozoznával postavu na streche. Vtedy mu došlo, ako veľmi ich tam musí byť odvšadiaľ vidno. Ako to, že si ich tam ešte nikto nevšimol? Vyliezol na múrik, a teraz po ňom prešiel bez najmenšieho váhania. Keďže už bol trochu zvyknutý, udržiavanie rovnováhy už preňho nebol taký problém. Preskočil na altánok a posadil sa vedľa Alexa, ktorý ležal so zavretými očami na chrbte, a tričko mal podložené pod hlavou. „Čo robíš?“ „Opalujem sa.“ „Načo?“ „Predsa aby som bol fešák.“ „Ale chod'. Pre mňa to robiť nemusíš. Mne sa páčiš taký, aký si.“ Alex ho udrel do chrbta, rovno medzi lopatky. „To pre moju priateľku.“ „Čože? Ty ma podvádzaš? A ešte k tomu so ženou?“ Alex sa naňho usmial. „Sorry, ale medzi nami to už nie je ono. Tá iskra už vyhasla. Chcem skúsiť niečo nové.“ Posadil sa a začal sa obliekať. „Ako sa volá?“ „Eva. Sme spolu už dva roky. Pred pár dňami som s ňou volal a slúbila mi, že čoskoro príde.“ „Takže je to medzi vami vážne?“ „Smrteľne.“ „Ako to, že s tebou vydržala tak dlho?“ „Som proste neodolateľný. Čo ty, máš niekoho?“ „Momentálne nie. Ale mohol by som, keby som chcel.“ Alex chápavo prikyvoval. „Samozrejme.“ „Čo myslíš, ako je na tom Filip?“ „No, ak sa tam vonku chová rovnako ako tu, nedávam mu veľkú šancu.“ „Mohli by sme ho niekedy zobrať sem k nám, a trochu ho rozhovoriť“ navrhol Robo. „A ako, prosím ťa? Od svojho príchodu má zákaz vychádzok za nespoluprácu. Aj keď, nemyslím že preňho je to trest, skôr odmena.“ Obaja vedeli, že pokým ho niekto nasilu neprinútil, Filip sa žiadnych spoločenských udalostí nezúčastňoval.

Okrem povinného programu vychádzal z izby iba na jedlo, ktoré si aj tak odnášal na ubytovňu. „Možno keď sa mu budeme viac venovať, zlepší sa to. Ak nechce chodiť on za nami, pôjdeme my za ním.“ „A čo keď mu tá samota vyhovuje? Tak keby som ja chcel byť nejaký čas sám, poriadne by ma našťvalo, keby sa mi niekto vtieral.“ Robo uvažoval. Ten pocit, keď človek nemá náladu vôbec na nič a nechce nikoho vidieť, mu bol dobre známy. Tiež mal vtedy chuť zabiť každého, kto sa odváži narušiť jeho kruhy. Ale Filip je tu už dva týždne, a vlastne o ňom nič nevedia. A to sú jeho spolubývajúci, trávajú s ním viac času ako ktokoľvek iný v ústave. Robo bol presvedčený, že mu dali už dost priestoru pre seba. Hoci ho nechcel rušiť, zvedavosť bola silnejšia.

„Mohli by sme to aspoň skúsiť.“ Alex pokrčil ramenami. „Ako chceš. Ale ak ti dá po hube tak sa nediv.“ „Nechápem prečo by to robil.“ „Nikdy nevieš. Tí tichí bývajú najhorší.“

***

Robo sa rozhodol, že sa s Filipom pokúsi spriateliť ešte ten deň. Alex mal v pláne ísť po večeri hrať karty s kamarátmi z oddelenia ľahších duševných porúch, ale usúdil, že tento program bude zábavnejší. Po jedle sa všetci traja odobrali na ubytovňu. Alex sedel potichu na posteli a sledoval Robove neúspešné pokusy o nadviazanie konverzácie. Občas mu dával odborné rady, ale priamo do procesu zblížovania sa nezapájal. Po hodine bol Robo úplne vyčerpaný, zato Alex žiaril spokojnosťou. „Blahoželám priateľu. Práve si postúpil na novú úroveň. Už hovoríš sám so sebou. Mali by ťa preradiť na prvé poschodie.“ Robo naňho unavene pozrel.

„Ty si to užívaš, že?“ Alex sa usmial. „Jasné.“ „Mohol by si mi trochu pomôcť.“ „A pokaziť túto srandu? Nie vd'aka.“ Robo pozrel na ich tichého spoločníka.

Celý čas sedel so sklonenou hlavou a skúmal svoje ruky. Vtedy naozaj na chvíľu zapochyboval, či ho vôbec vníma. Vtedy sa ozval Alex. „Nemôžem ti síce hovoriť, na akú životnú dráhu sa dať, ale vypočuj si aspoň drobnú radu. Mal by si poriadne prehodnotiť svoje schopnosti. Všetko nasvedčuje tomu, že psychológ z teba nebude.“ Robo si vytiahol spoza chrbta vankúš a bleskovo ho po ňom hodil. Trafil ho rovno medzi oči. Alex ostal zaskočený, ale v zlomku sekundy sa spamätal a hodil vankúš späť. Pridal k nemu aj svoj a Robo dostal dvojité zasah. „Vážne? Vankúšová bitka? Máš snád' päť rokov?“ Alex len nadvihol plecيا a usmial sa. Robo mu vrátil vankúš. „Ale už stačilo. Ešte si o nás Filip pomyslí, že nám hrabe.“ Obaja naňho pozreli. Filip ich pozoroval, ale na tvári mal neustále ten smutný výraz.

***

S trhnutím sa zobudil. Chvíľu mu trvalo sa zorientovať v miestnosti, kde bola úplná tma. Potom sa rozepamätal, kde je. Ešte vždy sa niekedy budil zmätený, hlavne keď sa mu snívalo o domove, a on precitol na cudzom mieste. Pochopil, čo ho zobudilo. V miestnosti bol neprirodzený chlad, akoby mali celú noc otvorené okno. Posadil sa a pozrel na svetlý obdĺžnik vedľa seba. Jeho pozornosť upútala drobná prasklina v rohu. Chýbal v nej niekoľkokocentimetrový úlomok. Pred pár dňami to tam určite nebolo. Snažil sa spomenúť, ako sa to stalo, ale na nič neprišiel. Siahol pod posteľ a vytiahol ponožku. Napchal ju do dierky a pustil to z hlavy. Lahol si a hľadal čo najpríjemnejšiu polohu. Vždy zotrval niekoľko minút, potom sa pomrivil a otočil na

druhú stranu. Vzdychol. Vedel, že to nemá cenu. Keď sa zobudí v noci po niekoľkohodinovom spánku, už viac nezaspí. Bol priveľmi odpočínutý.

Únavu zase pocíti až ráno, keď už bude čas vstávať.

Rozhodol sa zistiť, koľko je hodín. Možno nespal až tak dlho, len si to nahovára. K náprotivnej stene sa približoval drobnými krôčikmi. Netúžil si nakopnúť palec o okraj Filipovej postele, ktorá bola k hodinám najbližšie. Nakoniec pod prstami vystretej ruky pocítil studenú omietku. Nadvihol sa na špičky a žmúril na ciferník. Natáhoval sa čoraz viac a viac, až sa mu podarilo zaostriť v tej tme na ručičky. Tri štvrte na tri. Rozboleli ho prsty na nohách a on stratil rovnováhu. Spadol rovno na Filipovu posteľ. Očakával náraz, jeho telo sa však zaborilo hlboko do mäkkých prikrývk. Nikto pod nimi neležal. Posadil sa a pre istotu rukou skontroloval aj druhú stranu postele. Bola prázdna. Nastražil uši a začul tiché Alexovo chrápanie. Takže iba Filip je preč. Pocítil drobný nepokoj. „Ale prestaň, zrejme je na záchode“ uisťoval sa v duchu. Vstal a chcel sa vrátiť do svojej vyhriatej postele, ale zrak mu padol na ponožku vysejúcu na okne. Ale čo keď...? Pocítil na tele chlad, ktorý nemal nič spoločné s teplotou v miestnosti. Podišiel k oknu a ponožku vytiahol. Zblízka si prasklinu obzeral. Toto sa nemohlo stať náhodou, plexisklo je príliš pevné. Nieкто na jeho rozbitie musel vynaložiť veľkú námahu. Horúčkovito premýšľal. Tak preto si nemohol spomenúť, kedy sa to stalo. Pretože ešte včera ráno bolo to okno v poriadku. Musel ho rozbiť počas dňa. Filip tu bol zavretý celý deň úplne sám, mal by dost' času. Prudko sa zvrtol a zamieril ku dverám. Dúfal, že sa mýli. Filip by niečo také predsa neurobil. „A prečo nie? Tebe prišiel šťastný?“ ozval sa ten protivný

hlások v jeho hlave. „Teraz nie. Daj mi pokoj“ zahriakol ho. Vyšiel na chodbu.

Najskôr sa presvedčí, či naozaj len nešiel na toaletu.

Ale pokiaľ tam nebude, zobudí sestru. Len pre istotu. Na konci chodby zabočil

a ďaleko pred sebou uvidel dvere. Cez štrbinku pri podlahe prenikalo svetlo.

Takže tam niekto je. Pocítil slabú úľavu, ale pridal do kroku. Vošiel dnu a chvíľu mu

trvalo, než si jeho oči zvykli na svetlo. „Filip?“ Jeho hlas sa odrážal od kachličiek na

podlahách a stenách. Začul tiché šuchnutie, ale nikto sa neozval. Vošiel doprostred

miestnosti. „Filip, si tu?“ Zase nič. Zohol sa a nazrel pod kabínky. Zodvihol sa mu

žalúdok a jemu dalo veľa námahy, aby ho vrátil na pôvodné miesto. V prostrednej

kabínke zbadal postavu sediacu na zemi. Celé pyžamo a podlaha okolo bola

postriekaná tmavou červenou tekutinou. Schmatol kľučku, ale dvere boli zamknuté.

„Otvor!“ Na druhej strane zachytil jemný pohyb, ale dvere ostali zavreté. Z celej

sily potiahol, ale dvere nepovolili. Zaprel sa nohou a znova nimi trhol. Ozvalo sa

prasknutie a otvorili sa. Zlomené zamykanie s cinknutím dopadlo na dlaždičky. Filip

sedel schúlený pri záchodovej mise a z oboch zápästí mu tiekla krv. Mal ňou

nasiaknuté celé oblečenie, takže nebolo možné rozoznať jeho pôvodnú farbu.

Neprítomné oči otočil na Roba. Ten sa hodil k nemu a vyzliekol si tričko. „Čo ťa to

napadlo?“ kričal naňho. Roztrhol látku na dve časti a obviazal mu nimi ruky. Filip ho

len apaticky sledoval. „Daj mi to sklo.“ Čakal odpor, ale Filip poslušne otvoril ruku

a počkal, kým si ho vezme. Pravdepodobne vedel, že nemá dost' síl na to, aby mu

v tom zabránil. Robo hodil kúsok do misy a spláchol. Pozrel na Filipa. Bol hrozne

bledý a celý sa triasol. „Idem po pomoc, hneď sa vrátim.“ Začal sa dvíhať, ale Filip

ho chytil za predlaktie. „Nie“ zašepkal potichu a prosebne naňho pozrel. Robo sa k nemu znova sklonil. „Stratil si veľa krvi. Nemôžeš tu takto zostať.“

Filip len slabo zavrtel hlavou. „Prosím, nikomu to nehovor“ šepkal vysilene. Hovoril tak potichu, že mu bolo sotva rozumieť. Robo bol na rozpakoch. Vedel, že musí niekoho zavolať. Potrebuje predsa lekára.

Ale keď videl Filipov zúfalý výraz, začal nad tým vážne pochybovať. Chápal, ako sa cíti. Keď sa po takej dlhej dobe opäť odváži zobrať si život, ale prichytia ho pri tom. Zhrozil sa. Čo keby tu teraz sedel on, a vošiel by Alex? Alebo ešte horšie, doktor Galen? Cítil by sa hrozne zahanbený, nedokázal by im pozrieť do očí. Po tom všetkom, čo preňho urobili.

Filipov ston ho vrátil do reality. Pozrel naňho a všimol si lesklú slzu v kútiku oka. Prikývol. „Dobre, nikomu to nepoviem, bude to naše tajomstvo. Ale musíš mi sľúbiť, že už to nikdy neurobíš.“ Filip naňho chvíľu mlčky hľadel, akoby nad tým uvažoval. Potom ale sklopil zrak a zašepkal. „Ale prečo? Myslel som, že práve ty to pochopíš. Vieš predsa, čo je to, nemať nikoho a nič, pre čo žiť. Netvár sa, že ti záleží na tom, čo so mnou bude. Prečo ma nenecháš jednoducho zomrieť?“ To Robo nečakal.

Naozaj to bola dobrá otázka. Čo mu dáva právo sa doňho starať? Je to jeho život, nech si s ním robí, čo uzná za vhodné. Ani jemu sa nepáčilo, keď mu hovorili čo má robiť. Vtedy sa mu vybavil jeho rozhovor s doktorom Galenom na chodbe. Pýtal sa ho, prečo nenechajú zomrieť pacienta, ktorý tak veľmi trpí. Bol vtedy rozhodnutý, že keby to mal na povel on, nechal by ho ukončiť jeho trápenie. A teraz z hrôzou zisťoval, že toto je rovnaký prípad. Teraz má predsa šancu, po ktorej tak túžil.

Môže rozhodnúť o Filipovom živote alebo smrti. Môže sa jednoducho zodvihnúť

a odísť, a nechať ho tu vykrvácať. To bolo predsa to, po čom ten chlapec tak veľmi túžil. Jeho utrpenie by skončilo.

Ale uvedomil si, že to nechce. Bol to presne rovnaký problém ako s Lukášom, ale teraz stál na druhej strane. Čo sa s ním za ten mesiac stalo?

Vari naozaj uveril doktorovým slovám o hodnote ľudského života a o tom, že o každý sa oplatí bojovať? Alebo len vtedy nechápal skutočnú hĺbku toho problému? Aj napriek tomu, že bol zaskočený, jednu vec vedel s istotou. Nechce, aby Filip zomrel. Bude za každú cenu bojovať, aby zostal. Vybavili sa mu Alexove slová. „Keď niekoho poznáš takú dlhú dobu, tak si naňho zvykneš. A aj keď nechceš aby sa trápil a praješ mu to, naraz nechceš ani aby odišiel. Tak nejako, patrí do rodiny.“ Pousmial sa.

Naklonil sa k Filipovi a pozrel mu priamo do očí. „Nemôžem ťa nechať zomrieť, pretože mi na tebe záleží. Si môj priateľ.“ Filip naňho vrhol neveriacky pohľad.

„Nehovor, že nemáš nikoho a nič. Tam vonku si možno nemal, ale tu áno. Máš mňa a Alexa. A doktora Galena. Viem, že si nie ste veľmi blízki, ale ver mi, je to ten najlepší chlap, akého som kedy poznal. Spočiatku som ho ani ja nemal rád, ale úprimne, teraz je mi skoro ako otec. Ak s ním nechceš hovoriť na terapií, pokojne môžeš ísť za ním a porozprávate sa v súkromí. Určite si na teba nájde čas. Tak či tomu veríš alebo nie, naozaj by si nám tu chýbal. Vieš, teraz patríš do našej rodiny.“

Filip naňho chvíľu meravo hľadel, a potom sa rozplakal. Nakoniec trhane prikývol.

Robovi sa nesmierne ul'avilo. „Tak fajn, ale teraz ťa musíme trochu upraviť.“ Filip opäť len prikývol. „Dobre, skús sa postaviť.“ Pomohol mu na nohy a pomaly sa

dotackali cez chodbu do kúpeľne. Posadil ho pod sprchu a pustil vlažnú vodu. „Až ti

voda odmočí tú zrazenú krv, ak budeš vládvať vyzleč si to pyžamo. Ja ti zatiaľ donesiem z izby nové." Čo najtichšie sa vrátil do izby a prehrabal skriňu.

Keď sa vrátil do kúpeľne a podal Filipovi suché oblečenie, padol mu pohľad na kôpku krvavej látky na zemi. „S tým musíme niečo urobiť. Keď to nájdú, budú sa vypytovať.“ „A čo tá mláka na záchode?“ Robo sa zamyslel.

„Počuj, veľmi by ti vadilo, keby sme to tvoje pyžamo zničili?“ Filip zamietavo pokrútil hlavou. „Dobre. Použijem ho ako handru, umyjeme ním podlahu. Potom ho natrháme na kúsky a posplachujeme, aby sme sa zbavili dôkazov.“ Robo si naraz všimol, že tričko, ktoré použil ako obväzy, je celé nasiaknuté krvou. „Strč si tie ruky pod čo najstudenšiu vodu, aby si si stiahol cievy“ navrhol. Filip pozrel na svoje zápästia a jemne prikývol. Robo sa zatiaľ vrátil na záchod a vydrhol každú krvavú škvrnu, ktorú našiel. Potom pyžamo rozkúskoval a poslal ho na dlhú cestu potrubím. Keď skončil, uvedomil si, ako dlho mu to trvalo. Mal veľké šťastie, že za celú tú dobu nikto nepotreboval na záchod. Vrátil sa do kúpeľne a našiel Filipa sedieť na zemi. Zľakol sa. „Je ti zle?“ „Len trošku.“ Robo si k nemu čupol. „Počúvaj, ak sa ti to zhorší, radšej to oznámime, jasné?“ Tentoraz Filip súhlasil. Zrejme konečne pochopil vážnosť svojho stavu. „Ráno nezabudni to tričko tiež spláchnuť, pred rozcvičkou. Tak pod', vrátíme sa do izby. Ale keby sa niečo dialo, zobud' ma.“ Opatrne prešli chodbou. Padli do svojich postelí a v tej chvíli spali ako zabití.

8.

Celý nasledujúci deň bol duchom neprítomný. Snažil sa premýšľať nad svojim chovaním v noci, ale stále ho niekto vyrušoval. Každého odbil mávnutím ruky. „Čo nevidia, že nemám náladu?“ soptil v duchu. Všetci boli tak neuveriteľne otravní. Želal si, aby už bol znova večer. Potreboval ticho na rozjímanie.

Konečne. Keď sa zhasli v ubytovni svetlá, nedočkavo sa prehadzoval na posteli a čakal, kým všetci zaspia. Trvalo celú večnosť, než sa ozvalo Alexovo chrápanie. Potichu sa vykradol z izby a zamieril do kúpeľne. Vedel, že tam je menšia šanca niekoho stretnúť ako na záchode. Zatvoril za sebou dvere a zamieril do rohu.

Pomaly sa posadil pod sprchu, kde bol minulú noc aj Filip a spod pyžama vytiahol svoj denník. Podlaha bola mokrá. Studená voda mu presiakla cez nohavice a dostala sa mu na telo. Naskočila mu husia koža, ale nebolo to nepríjemné. Otvoril drobnú knižočku a začal v nej listovať. Chcel vedieť, kedy sa takto zmenil. Náhodne sa zastavil na jednej z prvých stránok. Bola to myšlienka z dvanásteho dňa jeho pobytu v ústave.

17.apríl Písanie denníka je sprostosť.

Pousmial sa. Pôvodne bolo na konci vety čosi iné, ale keď sa dozvedel, že doktor si bude chcieť jeho denník neskôr prečítať, radšej to poriadne preškrtnal a nahradil to slovom sprostosť. Nechcel to robiť, považoval to za hrozne hlúpe. Písanie denníkov je pre päťročné dievčatká. Presne to aj doktorovi povedal, keď im oznámil, čo od nich žiada. Otočil stranu.

18.apríl Stále si myslím, že písanie denníka je sprostosť.

Najskôr sa rozhodol, že po tom prvom zápise sa tej knihy už ani nedotkne. Ale potom dostal nápad. Dobre, pristúpi na ich hru, ale bude to robiť po svojom. Žiadalo sa od nich, aby každý deň zapísali aspoň jednu vetu. Robo túto podmienku splnil. Každý deň napísal presne jednu vetu. Prebehol očami niekoľko ďalších stránok. Na všetkých kritizoval písanie denníka. Držal sa tej témy dosť dlho, lebo bola bezpečná. Hoci mu bolo nepríjemné si to priznať, vedel, prečo nepíše o ničom inom. Báł sa, že keby v denníku spomenul niečo iné, doktor by z toho mohol nejakou psychoanalýzou o ňom niečo naozaj zistiť. Aj keby nenapísal priamo, ako sa cíti a čo si myslí, on by na to mohol nejakú prísť.

Počas úvah neustále otáčal stránkami, a jeho pozornosť upútal jeden zápis.

2.máj Hovno.

Hľadel na to slovo a úporne sa snažil spomenúť si, prečo to napísal. Čo sa ten deň stalo? Jeho pamäť však odmietala spolupracovať, preto sa na to rozhodol ísť inak. Skúsi si na to spomenúť pomocou blízkych udalostí. Čo sa dialo ten týždeň? Samozrejme, Filip. Ten prišiel desiateho mája. Takže to bolo niekoľko dní pred tým. No nech sa akokoľvek snažil, nedokázal sa rozpamätať. Dni sa mu zlievali do jedného dlhého. Vedel, že ležal na posteli a hľadel do stropu, ale robil to tak často, že si to nedokázal priradiť k dátumu. Vedel si vybaviť, ako ráno vstáva, a večer zaspáva. Ale všetko, čo sa dialo medzi tým, mu akosi unikalo. Znova pozrel na to slovo. No, nech už to napísal z akéhokoľvek dôvodu, úplne to vystihovalo podstatu jeho doterajšieho pobytu v liečebni. Unavene pretočil niekoľko stránok a narazil na prvý dlhší zápis.

10. máj Máme nového spolubývajúceho. Vôbec nerozpráva, zrejme to považuje za zbytočné. Predpokladám, že je to len ďalšie štádium pokročilej depresie.

Vlastne mi to príde celkom logické, sám sa niekedy musím neskutočne premáhať, aby som ľuďom odpovedal na ich otázky.

Prečítal si to niekoľkokrát za sebou. Chvíľu uvažoval, prečo sa rozhodol napísať niečo také dlhé. Ved' predtým si dával veľký pozor, aby do denníka nenapísal nič, čo by mohol niekto analyzovať. Ale z tohto zápisu by mohol aj laik vyvodit', že autor trpel silnými depresiami. Prečo sa naraz rozhodol svoje pocity takto zverejniť? Znova si to prečítal, tento krát veľmi pomaly. Slová boli rozhádzané po celom papieri, vôbec neboli v jednom riadku. Každé písmeno bolo inak veľké a nakrivo. Vety na predchádzajúcich stránkach boli úhl'adné, písal ich veľmi pomaly a po dlhej úvahe. Po krátkej štúdií usúdil, že si na tom nedával veľmi záležať. Vyzeralo to, že ten zápis iba narýchlo načmáral. Takže nad tým veľmi nepremýšľal. Zrejme to písal, ako by povedal doktor Galen, v afekte. Snažil sa prebudit' v sebe pocity, ktoré mal pri písaní toho zápisu. Keď im priviedli nového spolubývajúceho, bol... ako sa vtedy cítil? Jeho prvá myšlienka bola No skvele. Nepotreboval sa na izbe tlačiť s niekým ďalším, stačil mu Alex. Potom ale prišli na to, že nerozpráva. A jeho nepriateľské pocity voči nemu zmizli. Nahradilo ich akési pochopenie. Áno, vtedy bol na chvíľu naozaj rád, že má nového spolubývajúceho. Pretože Filip bol presne taký, aký si on želaný byť. A práve to mu dodalo odvalu vyjsť so svojimi pocitmi na verejnosť. Ten chlapec sa nebál, nezaujímal ho, čo si o ňom budú ostatní myslieť. Nechcel rozprávať, tak nerozprával. Proste konal tak, ako to vo svojom vnútri cítil. A tak by to malo byť.

Jemu v tom zabránil strach, ako bude pred druhými vyzerat'. Preto chcel aspoň touto formou vyjadriť svoj postoj.

Ľahol si na chrbát. Cítil, ako na ňom vlnúce oblečenie oťažieva. Bolo mu to jedno. Sledoval žiarivku na strope. Žiarila prenikavým bielym svetlom. Aj strop bol biely. Aj steny a podlahy. Všetko naraz začalo splývať. Hranice medzi stenami zmizli a naraz mal pocit, že leží v nekonečnej ničote. Všade okolo bolo iba biele svetlo, nič viac. Čas sa zastavil. Ležal v takom dokonalom tichu, že bol presvedčený, že môže počuť ako mu pracuje mozog a myšlienky mu behajú hlavou.

Uvažoval, či je toto miesto iba výplodom jeho fantázie, alebo niekde naozaj existuje. Napríklad keď je človek v kóme. Vtedy vraj nevidí ani nepočuje nič. Mohlo by to vyzerat' podobne? Alebo možno po smrti. Robo na posmrtný život neveril. Všetky tie reči o pekle a nebi považoval za nezmysly. Vždy ho rozosmiala predstava bradatého mužička sediaceho na obláčiku. A ak by naozaj Boh existoval, určite musí mať niečo lepšie na práci, ako sa ľuďom starať do životov. Hoci, aj on sa predsa musí baviť. Však žije večne, niečím si ten čas musí vyplňať. Ale teraz, keď nad tým premýšľal, tak trochu dúfal, že po smrti niečo je. Sledoval tu prázdnotu okolo seba a mal strach. Čo ak po smrti skončí na mieste, ako je toto? Už naveky? To naozaj nechcel, tá predstava ho desila. Nad čím premýšľal, keď vtedy umieral?

Pravdepodobne nad ničím. Mozog mal otupený liekmi. Ale predtým mu predsa niečo muselo behať hlavou.

Už sa mu vyjasnilo. Nemyslel na to, čo s ním bude potom. Videl iba svoj prázdny život, ktorý chcel ukončiť. Nebola to len jedno rázová slabá chvíľka. On nikdy neuvažoval nad budúcnosťou. Vždy žil len prítomnosťou, zajtrajšok ho nezaujímal.

Bol presvedčený, že sa oň ani zaujímať nemusí. Však bol mladý, všetko mal ešte len pred sebou. Och, keby len bol vtedy tušíl... Neveriacky krútil hlavou nad svojím zmýšľaním. Naozaj bol až taký povrchný? Tak naivne veril, že to všetko bude trvať naveky, že si vždy bude len užívať. A že niečo také ako smrť sa ho netýka. Svetlo začalo slabnúť a postupne sa ponáral do tmy. Zavrel unavené oči a poddal sa spánku.

***

Zobudil sa na to, že o niekto potľapkáva po tvári. „Čo to...čo je?“ zmätene sa obzeral. Okolo neho stálo niekoľko pacientov v pyžamách. „Si v poriadku?“ „Čože? Hej som.“ Jeden z okolostojacich sa k nemu zohol a pomohol sa mu posadiť. Robo na nich nechápavo pozrel. „Čo sa deje?“ „To sa pýtaš nás? Však teba sme tu našli spať v sprche.“ Pozrel na seba. Oblečenie mal úplne premočené a bol celý skrehnutý. „Aha no, ja som sa len trošku pozabudol.“ Pacient pokrútil hlavou a pomohol mu na nohy. „Mal by si sa ísť hneď prezliecť. Za chvíľu je rozcvička.“ „Jasné“ zamrmlal a predral sa hlúčkikom.

***

„No, máš horúčku. Zavolám tvojmu terapeutovi, aby ti dnes zrušil sedenie. Ty si dnes vôbec nemal ísť von behať. Mal si povedať, že je ti zle.“ Robo pozoroval sestru, ako odkladá teplomer. Mal to čakať. Strávil predsa celú noc v premočenom oblečení na studených kachličkách v kúpeľni. Potiahol nosom. „Kde si prosím ťa tak nachladol?“ otočilo sa naňho. „Ja neviem.“ Znova potiahol. „No tak už choď. A nie že budeš chodiť po vonku. Dnes zostaň v posteli.“ „Jasné.“ Vyšiel z ordinácie.

Kráčal pomaly, všetko ho bolelo. To mu teraz chýbalo. Ale predsa to má drobnú výhodu. Niekoľko dní teraz nebude musieť vstávať na rozcvičku.

S vypätím síl vyšiel na poschodie ubytovne a dotackal sa ku posteli. Ani sa nevyzúl, rovno vliezol pod perinu. Schúlil sa do kľbka, aby sa čo najrýchlejšie zahrial. Cítil, že mu tečie z nosa. Nemal pri sebe vreckovku a tak, hoci sa mu to hnusilo, si ho utrel do rukáva. Položil hlavu na vankúš a niekoľkokrát sa zhlboka nadýchol. Prečo si len včera nedal tú trochu námahy a nevrátil sa do izby? Nemohol si ten denník čítať v posteli? Ten denník! Zodvihol sa a vrhol sa na nočný stolík. Zbesilo sa prehrabal šuplíkom, ale nenašiel ho. Musel zostať v sprchách. Ktokoľvek ho môže nájsť a prečítať si ho.

Aj napriek chorobe v sebe pocítil prívál síl. Vyšiel z izby a ráznym krokom zamieril do kúpeľne. Len čo vošiel dnu, pohľad mu padol do rohu. Nič tam nebolo. Vydesene kontroloval aj ostatné sprchy, možno sa len pomýlil. Ale denník bol preč.

Tvár si zaboril do dlaní. Vedel, že to nemal robiť. Nikdy s písaním denníka nesúhlasil. Dokázal prežiť, že si jeho myšlienky možno prečíta nejaký psychológ. Ale teraz sa mohol dostať do ruky komukoľvek. Predstava, že dovolil niekomu cudziemu doňho takto nahliadnuť ho desila. Boli to jeho súkromné myšlienky. Mnoho zápisov síce bolo nejasných, a veľa o ňom nehovorili. Ale boli dni, hlavne tie posledné, kedy sa otvoril oveľa viac. Zodvihol hlavu a potiahol nosom. Oči mu trochu slzili. Nevedel, či je to pre denník, alebo to spôsobovali upchaté dutiny. Ale naozaj sa bál.

Pomaly sa obrátil na odchod. Náhodou pohľadom zavadil o umývadlo. Ležal na ňom tmavý fliačik. Pretrel si oči. Jeho denník! Pribehol k nemu tak prudko, že takmer odbil kus porcelánovej misy. Už pri prvom dotyku cítil, že sú stránky navlhnuté.

Otvoril ho a narýchlo prešiel pár listov. Teraz už nebolo pochyb. Zavrel oči a pritlačil si ho k hrudi. Takže ho naozaj niekto našiel, ale mal toľko slušnosti, aby ho nechal na pokoji. Tak sa tu predsa nájdu aj dobrí ľudia.

Naraz sa spamätal. Musí vyzerat' veľmi hlúpo, keď objíma mokrú knihu.

Inštinktívne sa pozrel cez plece, či ho náhodou niekto nesleduje a potom, s hlavou hrdo vztýčenou, vyšiel z kúpeľne.

9.

„To si robia srandu?“ pomyslel si. Mal sto chutí sa otočiť a odísť. Prácu v dielni mal celkom rád. Musel sa pri tom sústrediť, nemohol si dovoliť nechať myšlienky poletovať kde sa im zachcelo. A veľmi sa mu páčil ten pocit, keď sa mu podarilo niečo zhotoviť. Dokázal to sám, vlastnými rukami. Vtedy bol so sebou veľmi spokojný. Práve sa však dozvedel, že tento týždeň je preradený na inú prácu. Podľa rozvrhu pracoval každý týždeň s niečím iným. Vyrábala z hlíny aj dreva. Najviac ho bavilo skladanie modelov, hlavne autíčok. Niekedy mu dovolili si niektoré zobrať, a tak sa jeho nočný stolík pomaly menil na prehliadku starých veteránov. Teraz ale prišla na rad práca s látkou. „Vyšívanie je pre ženy“ protestoval. „Ale ved' je to len na pár dní“ snažila sa ho potešiť staršia žena, ktorá viedla skupinu. Robo sa poobzeral okolo seba. Bol tu jediný muž. Okolo posedávali pacientky rôzneho veku, a popri práci boli zabraté do rozhovoru so susedkami. Z tej neustálej vravy ho boleli uši. Nedokázal si predstaviť ako by tu vydržal. V rohu zazrel staršiu pani vo fialovom vytáhanom svetri. Sústredene navliekala niť do ihly. Vyzerala celkom normálne. „No tak, posad' sa“ nabádala ho vedúca.

Robo uvažoval, či sa mu oplatí stratiť body pre takú hlúposť akou je vyšívanie.

„Koľko mužov sem chodí?“ „Takmer všetci pacienti sem aspoň raz prídu. Ženy aj muži. Zručnosti treba rozvíjať všestranne, netreba sa zameriavať iba na jedno.

Nevieš, kedy sa ti to v budúcnosti bude hodiť.“ „Prepáčte, ale myslím že naozaj odmietnem. Neverím, že schopnosť zaštopkať si ponožky je životne dôležitá.“ „Kto ti teda bude zošívvať roztrhnuté ponožky?“

„Nebudem sa s tým predsa babrať. Tak si za pár centov kúpim nové nie?“ Otočil sa na päte a zmizol. Vedel, že z toho budú problémy, ale žily mu to netrhlo.

Prechádzal chodbou a vyhýbal sa ošetrovateľom. O tomto čase mali všetci pacienti nejaký program, von vychádzali až popoludní. Keby ho teraz niekto zastavil, rýchlo by zistili, že sa ulieva. Dotiahli by ho do dielní nasilu, a ešte by ho mohli označiť za problémového. To naozaj nepotreboval. Podarilo sa mu nepozorovane dostať von z budovy, ale vtedy si všimol drobnú chybu v pláne. Stál pri stene a premýšľal.

Nemôže sa tu voľne pohybovať. Čo má teda robiť? Nanešťastie Centrum stálo takmer uprostred parku, takže kamkoľvek sa pohne, môže ho niekto vidieť z okna.

Zbadal starý múr, ktorý začínal neďaleko budovy. Najskôr mu napadlo, že by sa mohol ísť na chvíľku posadiť na jeho a Alexove tajné miesto. Potom si ale pripomenul, že zo strechy altánku vidno do okien dielní. To by bol naozaj debilný nápad. A čo keby si proste zašiel za ten múr a tam si oddýchol? Z parku ho tam nebude vidno. Nadýchol sa a prešprintoval tých pár metrov. Oprel sa o studený kameň a vydýchol si. Všade bolo ticho. Dúfal že si ho nikto nevšimol. Postavil sa a pustil sa vychádzkovým krokom popri múre. Približoval sa k miestu, kde dosahoval maximálnu výšku. Vedel, že sa tam nachádza to miesto, kde steny izolujú všetky okolité zvuky a človek tam má pocit, že je úplne sám.

Ale skôr než tam prišiel, ponad kamennú stavbu sa k nemu doniesol ženský hlas.

Robo zastal a nastražil uši, nedokázal však rozoznať slová. Poklusom sa vrátil k miestu, kde bol múr dosť nízky, aby mohol ponad neho nazrieť. Hlas patrilo vedúcej dielní. Stála pred vchodom do Centra a rozprávala sa s ošetrovateľom.

Posadil sa na zem. Bol presvedčený, že hovoria o ňom. V hlave sa mu zrodila myšlienka, či by naozaj nebolo lepšie sa vrátiť a tú hodinu pretrpieť.

Takmer ju poslúchol, ale nakoniec dospel k rozhodnutiu, že nikam nejde. Nemusí robiť čo chcú oni. A tá tráva je taká mäkká a slnečné lúče mu tak pekne zohrievajú telo. Oстане tu. Oprel sa hlavou o múr a nechal viečka klesnúť. „Sú to len body. Kedysi ti na nich nezáležalo, tak prečo pre to teraz robíš taký cirkus?“ káral sa v duchu. „Však je to super. Ostatní pacienti musia teraz vyšívvať obrusy, zatiaľ čo ja si tu na slniečku váľam šunky.“ Uchechtol sa. Sedel tam veľmi dlho, a užíval si ticho. Cítil, ako sa strieda príjemné teplo s miernym chládzkom, a podľa toho vedel aj so zavretými očami odhadnúť, kedy je Slnko pod mrakom a kedy nie. Už sa mu začínalo aj driemať, keď sa priestorom za ním začali ozývať hlasy. Robo si vydýchol a otvoril oči. Do parku mierili pacienti, ktorým končil dopoludňajší program. Robo zívol. Musel tu teda sedieť takmer hodinu. Bez zhonu si ponatáhoval chrbát a končatiny. Až potom sa postavil a so zvesenou hlavou kráčal popri múre. Chvilka pokoja skončila. Naozaj ho to mrzelo. Vedomie, že je jediný pacient v ústave, ktorý si robí čo chce, ho naplňalo radosťou, cítil, že je výnimočný. Teraz už chápal Alexov pocit, že je kráľom, keď na ostatných vzhliadal zo strechy. Dorazil k okraju a opatrne vyklonil hlavu. Snažil sa vystihnúť chvíľu, kedy by sa mohol nenápadne včleniť medzi ostatných. Z Centra vyšiel Alex. Vtom mu čosi napadlo. Krátky odpočinok ho dobil energiou. Mal chuť podniknúť niečo bláznivé. Tak ako za čias, keď bol ešte normálny, a chodil sa von baviť s priateľmi.

Toto predsa nemusí byť koniec. Ak má byť potrestaný, nech to aspoň stojí za to. Odtrhol z múru niekoľko kamienkov, zamieril a hodil. Alex sa nahnevane točil na mieste a hľadal vinníka. Robo počkal, kým si ho všimne a naznačil mu, aby šiel za ním.

Alex neochotne vykročil k múru a cestou sa snažil vytriasť si z ucha piesok. „Čo blbneš?“ osopil sa na Roba. „Dostal som geniálny nápad. Vyjdeme si do mesta.“ „Ja ešte nemám povolené vychádzky mimo ústavu. Stále mi niekoľko bodov chýba.“

„Nemusíme čakať na žiadne povolenie“ uškrnul sa Robo. „Čo máš na mysli?“ „No, keď chceme ísť do mesta, jednoducho si tam zájdeme.“ „Počkaj.“ Sledoval, ako to Alexovi pomaly dochádza. „To chceš akože ujsť?“ Prikývol. „A prečo by sme to robili? Ako som povedal, mne chýba už len niekoľko bodov, a ty na tom tiež nie si zle.“ „No, nie tak celkom. Ja som dnes zdrhol s dielní, takže sa do mesta tak skoro nedostanem.“ „Zdrhol si? A to prečo?“ „Chceli, aby som tam sedel medzi starými ukecanými ženskými a štopkal.“ Alex vyprskol smiechom. „To naozaj?“ „Naozaj. Vedúca mi povedala, že sa musím všestranne rozvíjať. A že už tam bol takmer každý pacient. Ty si tam už bol?“ Alex pokrútil hlavou. „Pekne. Tak vidíš, ja sa do mesta tak skoro nepozriem. No tak, bude to zábava.“ „Ja neviem.“ „No tak Alex. Však ty si tu ten, kto neustále tvrdí, že si treba trochu užiť. Zastával si sa dokonca aj toho magora, čo po mne furt hádže večeru. Ponúkam ti príležitosť zažiť zábavu a dobrodružstvo. Dokonca možno po nás časom vyhlásia pátranie. To by bol adrenalín nie? Len si to predstav. V správach budú hlásiť, že z miestnej psychiatrickej liečebne ušli dvaja chovanci.“ Alex sa zasmial a zase pokrútil hlavou. „Pozeráš priveľa filmov. Nikto nebude vyhlasovať žiadne pátranie. Až zistia, že sme preč, pravdepodobne iba za nami niekoho pošlú aby nás priviedol naspäť.“

Nie sme nebezpeční, nebudú snád' hneď volat' policajtov na nás. Aj keď, musím uznať že myšlienka zahrat' sa na utečencov je lákavá." Robo ho s nádejou sledoval.

„Ale čo, trčím tu už celé mesiace. Pod'me utiecť" nasadil zlomysel'ný úsmev. „Ako presne si to predstavuješ?" „Plán je takýto. Prelezieme cez plot a budeme utekať, kým nás nechytia." Alex prikývol. „To je naozaj dobrý plán. Počkaj, a čo ak sa nám podarí dostať až do mesta? Bez peňazí nám to bude zbytočné."

Nad tým Robo nepremýšľal. „Tak fajn, chod' hneď na ubytovňu a zober, koľko môžeš. Vezmi aj moje, mám ich v nočnom stolíku." Robo osamel. Bol trochu nervózny. Bol to len nepremyslený spontánny návrh, ale oni ho idú naozaj zrealizovať.

Prešľapoval z nohy na nohu. Cítil, ako mu srdce začalo biť prudšie a trochu sa mu potili dlane. Tento pocit už naozaj dlho nezažil.

Konečne sa Alex vrátil. Predrali sa pomedzi stromy, ktoré lemovali plot a cez drobné medzery vyzreli von. Jasne videli mesto rozprestierajúce sa pred nimi, ústav s ním bol spojený jedinou prístupovou cestou. „Nemôžeme ísť po nej, uvidia nás z hlavnej budovy." „Tak prelezieme cez plot na druhej strane." „Ale ten smeruje rovno do lesa." Robo len mávol rukou. „Vezmeme to okľukou. V lese pôjdeme len niekoľko desiatok metrov, aby sme neboli tak na očiach." Alex naňho skúmavo pozrel. „Ty to myslíš vážne, čo?" „Jasné." Prešli popri plote na druhú stranu parku. Teraz videli cez drobné otvory iba riedky lesík. „Naozaj to teda urobíme?" uistoval sa Alex. „Hej. Trošku adrenalínu nás predsa nezabije." Obzreli sa, či ich niekto nesleduje, a následne sa začali driapať na pletivo. Išlo to ťažšie ako si mysleli. Medzery boli totiž príliš malé, nemohli do nich vložiť nohy, neustále sa im šmýkali. Na to, aby sa vytiahli iba rukami neboli dost' silní.

„Do riti“ zanádal Robo po ďalšom neúspešnom pokuse. Obaja už boli unavení. „No, to sme ďaleko nezašli“ skonštatoval Alex. Robo bol sklamaný. Takto to skončiť nemalo, mali také veľkolepé plány. Zachmúrene pozoroval stromy na druhej strane. Ich korunami sa preháňal vietor a ohýbal im konáre až k zemi. To mu vnuкло nápad. Premeral si stromy za sebou. Mali mocné, bohato rozkonárené kmene. Ich vetvy sa nakláňali na všetky strany, niektoré boli zamotané do plotu. Drgol laktom do Alexa. „Ako dobre lezieš po stromoch?“ Priateľ naňho chvíľu nechápavo hľadel. Sledoval očami Robov pohľad a keď videl kam hľadí, svitlo mu. „Proti mne nemáš šancu.“ Sotva dopovedal, vyskočil na najbližší strom a bleskovo liezol hore. Robo mu bol v päťách. Tentoraz sa dostali hore celkom ľahko, menší problém nastal, keď museli prejsť na plot. Nemohli kráčať po konári až k nemu, pretože na konci boli vetvičky veľmi slabé, a ich váhu by neudržali. Museli zvyšnú vzdialenosť preskočiť. Pre Roba to bol trochu problém, nachádzali sa vo výške viac než dva a pol metra. Mal drobný závrat, ale nechcel to priznať. Preto nechal veľkoryso Alexa ísť prvého, aby to zatiaľ trochu vydýchal. Alex prekonal medzeru medzi konárom a plotom ľadným mačacím skokom a spustil sa na druhej strane. „Nevytáhu sa“ zvolal Robo. „Tak pod' gymnasta.“ Robo si premeral doskokovú plochu. Najvyššia časť plotu bola najhrubšia, no aj tak nemala v priemere viac než tri centimetre. Mal z toho nepríjemný pocit, chcel vycúvať. Ale pri pohľade na Alexa sa odhodlal pokračovať, ved' nakoniec to bol jeho nápad. Pri odraze však urobil chybu a pozrel sa pod seba. Pochytil ho strach, že spadne, a nohy mu zoslabli. Už vo vzduchu vedel, že je zle.

V snahe zabrániť pádu z takmer trojmetrovej výšky sa pri náraze do pletiva doň čo najsilnejšie zadrpil prstami. Celým telom mu prudko trhlo nadol a z pravého zápästia mu vystrelila bolesť. Vykríkol, a ostal visieť iba na ľavej ruke.

Alex ho vystrašene pozoroval. „Čo sa stalo?“ „Mám niečo s rukou.“ „Môžeš zliezť?“ „Asi áno, ale najskôr sa musím dostať na druhú stranu k tebe.“ „Zbláznil si sa? To chceš ísť ešte stále?“ Robo sa zaprel nohami a namáhavo sa vytiahol na vrch plotu. Prehodil cezeň pravú ruku a zaprel sa pažou. „Keď sa teraz vrátíme, už sa k tomu možno nikdy neodvážime. Nie je to také zlé, zrejme som si len trochu narazil zápästie.“ Alex sa nervózne oberal. „Bude to v pohode, fakt.“ Alex pokrútil hlavou, ale nepovedal nič. „Pomôžeš mi?“

Po chvíli už obaja stáli na mäkkej lesnej pôde a sledovali pacientov v parku. Nikde žiadny rozruch. Pravdepodobne si ich nikto nevšimol. Prezreli si Robovu ruku.

„Môžeš ňou hýbať?“ „Hej, bolí to len trochu.“ Až teraz si všimol, že má na oboch rukách články prstov zodrané do krvi. Pri náraze mu ostrý drôt zrezal na nich kožu. Pre bolesť v zápästí to však ani necítil. „Dobre, pôjdeme“ zavelil Robo a pohli sa.

***

„Nebol to až taký zlý nápad“ usmieval sa Alex. Potľapkal Roba po chrbte. „Naozaj som rád, že som sa nechal nahovoriť. Toto som fakt potreboval.“ Prechádzali ulicami, ktoré sa pomaly ponárali do tmy, ale paradoxne sa práve vtedy v nich prebúdzať život. Vykračovali si po chodníku ako ostatní ľudia, a bolo im dobre. Aspoň dnes večer boli normálni. „Tak čo, kam zájdeme? Nejaký bar, či radšej reštaurácia?“ „Môžeme oboje, prašulí máme dost.“ Alexov podiel už minuli celý, ale stále im zostávali Robove peniaze.

Od svojich rodičov vydrankal poriadne veľkú sumu, keď prišli pred pár dňami na návštevu. Nebol to zámer, Robo nikdy nepatril medzi príživníkov, ktorí svoju rodinu len vysávajú. Na ich príchod sa dlho tešil, ale veľmi to oľutoval. Len čo ho mama zbadala schmatla ho do náruče a dlho ho objímala a bozkávala. Otec ho na privítanie potľapkal po pleci.

Odvtedy sa to však už len zhoršovalo. Spočiatku sa ho pýtali ako sa má, či mu niečo nechýba. Potom prišli na rad citlivejšie otázky, a Robo sa začal cítiť nepríjemne. Chceli vedieť, ako pokračuje v liečbe. Či sa už cíti lepšie a či nevie, na ako dlho to ešte bude, kým sa z toho dostane. Otec sa ho dokonca spýtal, či už uvažoval nad tým, čo urobí po návrate z ústavu. Vraj zavolá do novej školy, či by mohol v septembri nastúpiť. Robo nevedel, čo im na to povedať.

Prakticky sa ho pýtali, či mu ešte stále hrabe, alebo ho už doktori spravili. Okrem prvých pár dní ani raz neuvažoval o svojom živote vonku. Oni zrejme očakávali, že ako náhle prekročí prah liečebne, je z neho zdravý, normálny jedinec. Mal sa tváriť, akoby posledné tri roky jeho života neexistovali. Chceli, aby sa vrátil domov a predstieral, že sa vôbec nič nestalo. Hnevalo ho to, ale oveľa viac pocíťoval zúfalstvo. Z ich tvári vyžarovala taká nádej, oni naozaj dúfali, že sa vráti domov a všetko bude ako predtým. Možno si to iba namýšľal, ale mal pocit, že zazrel v ich pohľadoch aj výčitku. Vedel, že na to majú právo. Veľmi im ublížil. Pochopil, že sa ešte nemôže vrátiť domov, nezvládol by to. Ešte veľmi dlho sa doma nemôže ukázať, ak vôbec. Preto len sklopil zrak a mlčal. Na konci návštevy ich požiadal o nejaké peniaze, aby si mohol občas niečo kúpiť v bufete.

Mama vytiahla z peňaženky niekoľko bankoviek, ktoré by mu podľa nej mohli vystačiť aspoň na ďalší mesiac. Robo nič z toho ešte neminul, preto mali teraz na svoj výlet poriadnu sumu.

„Dobre teda, podme sa niekam najesť, som hladný“ navrhol Alex. Boli v meste celé dopoludnie. Najskôr sa bláznili na námestí ako malí chlapci. S krikom naháňali vydesené holuby a ľudia na nich pohoršene zazerali.

Potom sa len tak pre zábavu vyvážali autobusom z jednej strany mesta na druhú. Navštívili aj niekoľko obchodov s cukrovinkami a Alex sa hral na svetoznáneho kritika. Napchávali sa zákuskami a Alex každý jeden odborne hodnotil. Bodoval ich, rovnako aj personál a výzdobu obchodu, až kým ich odtiaľ nevyhodili. Teraz už padal súmrak. Usudzovali, že je už neskoro a mali by sa vrátiť, ale myšlienka, že najbližšie storočie za toto strávia zamknutí na izbe, ich nútila pokračovať. Nech ten trest aspoň stojí za to. Robo pri tom úplne zabudol na boľavú ruku.

„Tak podme, ale nemôže to byť veľmi luxusná reštaurácia, tam sa musí prísť v obleku“ povedal. „Nevyhováraj sa na obleky, povedz rovno, že si škrt a že ti za to nestojím.“ Alex si založil ruky a urazene našpúlil pery. „Ale to vieš, že mi za to stojíš láska. Zaslúžiš si len to najlepšie.“ „Ale chod“ mávol Alex rukou a usmial sa. Zamierili do prvého stravovacieho zariadenia, ktoré našli.

***

„Čo myslíš, koľko bodov nám strhnú?“ premýšľal Alex. Bola hlboká noc a oni stáli pred slabo osvetleným vchodom do ústavu. Chceli sa vrátiť cestou, ktorou sa dostali von, ale až neskoro si uvedomili, že to nedomysleli. Nemohli sa tadiaľ vkradnúť späť, pretože v blízkosti plotu žiadne stromy nerástli.

Okrem toho, Robovi opuchla ruka a bolela pri každom drobnom pohybe. Nemali teda na výber. „Myslím, že za toto sa dostaneme rovno na nulu.“ „Ale aj tak to bolo super. Ked' nám zase povolia vychádzky, zopakujeme si to. Čo povieš?“

Robo prikývol, ale keď si uvedomil, že ho Alex v tej tme nevidí, zašepkal. „Áno.“ Alex pristúpil ku dverám a stlačil kľučku. Bolo zamknuté. „No pekne, musíme zazvonit'. Urob to ty, ja mám strach.“

Robo sa uškrnul a stlačil gombík na stene. Zvuk zvončeka sa niesol tichom. „Ty, načo je vo vchode do ústavu vlastne zvonček?“ Pozreli na seba. „Neviem. Nie je to bežná prax všade?“ „Nemyslím si.“ Vo vstupnej hale sa zažalo svetlo. Cez presklené dvere zazreli rozospatú sestru. Keď ich zbadala, zmeravela. Ani oni sa nehýbali. Sestra prešla k recepcii a zdvihla telefón. Po chvíli začala nahnevane gestikulovať a neustále pri tom na nich vrhala zamračené pohľady. „Chlape, ja začínam mať fakt strach. Tá vyzerá nebezpečne“ šepol mu do ucha Alex. Sestra dotelefonovala a náhlivo zamierila ku dverám. Odomkla a ustúpila, aby mohli vojsť'.

„Dovnútra, hneď!“ vyštekla a oni bez slova poslúchli. Zamkla za nimi a okamžite spustila. „Čo ste si mysleli? Kde ste boli? Príde vám to zábavné, takto si zmiznúť kedy sa vám zachce? Nemáte ani potuchy, aké problémy ste nám spôsobili.“

Sestrička to zo seba vysypala na jeden nádych, červená v tvári. Oni mlčali. Keď na chvíľu stíchla, aby do seba dostala kyslík, začuli kroky. Spoza rohu vyšli tri postavy. Robo zmeravel od strachu. Blížil sa k nim doktor Galen s dvomi ošetrovatel'mi v päťkách. Vedel, že doktor nemáva nočné služby. Určite zostal v nemocnici aj cez noc kvôli nim. Zastal pred nimi a tvrdo na nich hľadel ponad okuliare. „To čo ste spravili je hrubé porušenie predpisov“ začal potichu.

To Roba vydesilo ešte viac. Čakal, že bude kričať, priam si to želal. Ale on hovoril pokojne. Ten chlad v jeho hlase bol neznesiteľný. „K pacientom sa snažíme správať čo najlepšie. Vychádzame im v ústrety, a ak je treba, sme ochotní robiť aj ústupky. Za celé tie roky fungovania tejto liečebne sa tu ešte nič takéto nestalo. Naozaj ste ma hlboko sklamali, obaja. Dôveroval som vám, myslel som, že sme niekam pokročili.“ Robo to nevydržal a sklonil hlavu. Trochu sa mu rozmazal pohľad. „Očividne som sa veľmi mýlil.“ Otočil sa na sestru. „Prosím, zavolajte riaditeľovi, že sme ich už našli. A tiež upovedomte políciu, že môžu ukončiť pátranie.“ Robo nenápadne pozrel na Alexa. Ten tiež nedokázal pozrieť doktorovi do očí a radšej skúmal svoje nohy. „Keďže je už veľmi neskoro, budeme to riešiť zajtra. Teraz ich odved'te na izbu.“ Ku každému z nich pristúpil jeden ošetrovateľ. Robo vykričkol od bolesti, keď ho chytil za predlaktie. „Čo sa deje?“ Sestra podišla k nemu a chvíľu mu skúmala ruku. „Má vyvrtnuté zápästie.“ „Dobre, vezmite ho najskôr na ošetrovanie.“ Ošetrovateľ ho bez slova chytil za ľavú ruku a odviedol preč.

***

Za chrbtom počul cvaknutie zámk. V tme zazrel Alexovu siluetu. Sedel na matraci, opierajúc sa o stenu. Filip ležal v posteli zakrytý až po nos, ale Robo vedel, že nespí. Prešiel na druhý koniec izby a vliezol pod prikrývku. Stále ho štípali oči, tak ich radšej zavrel. Bola to hrozná hlúposť. Želal si, aby to mohol všetko vrátiť späť. Hoci celý čas nikto z nich nepovedal ani slovo, vedel, že Alex si myslí to isté. Najhoršia na tom všetkom bola tá bolesť vo vnútri, ktorá prehlušila aj bolesť zranenej ruky. Sklamal doktora Galena. Nikdy s ním nehovoril tak ako dnes.

Za posledné roky ublížil svojim blízkym už veľakrát, ale nikdy sa necítil takto zle.

Po líci mu stiekol teplý pramienok. Potiahol nosom a pretiahol si prikrývku cez hlavu.

10.

Počúval tikot hodín a snažil sa na nič nemyslieť. Vo svojom vnútri cítil napätie, ale snažil sa udržať svoje telo v pokoji. Boli na izbe zavretý už celý týždeň. Mohli vychádzať iba na záchod. Ako predpokladali, zrušili im vychádzky. A okrem nich ešte aj celý dopoludňajší program, a večer nemohli navštevovať spoločenskú miestnosť. Nevychádzali ani v čase jedla, nosili im ho priamo do izby. Podľa Alexa ešte nikdy nemal žiadny pacient taký prísny režim ako mali oni. Bol presvedčený, že ešte aj pacienti na samotke majú viac voľnosti. Spoločnosť im robil Filip, ktorý mal stále zákaz vychádzok, a trávil s nimi celé dopoludnie. Po tej príhode na záchode u neho bolo možné pozorovať drobné zmeny. Predtým dokázal celé hodiny presedieť na posteli bez jediného slova. Na nič nereagoval. Do jedálne ho musel často odvádzať ošetrovateľ, inak by bol schopný celý deň zostať o hlade. Teraz bol oveľa živší. Hoci stále nerozprával, aspoň dával najavo, že vníma prítomnosť iných ľudí. „Ako dlho myslíš, že to ešte potrvá?“ pozrel na Alexa. „Neviem, ale snád' už ich to čoskoro prestane baviť. Nemôžu sa na nás predsa hnevať večne.“

***

Vo dverách zaštrngal kľúč. Prekvapene na seba pozreli. Obed je predsa až za pol hodiny. Vošla sestra a pozrela na Alexa. „Máš návštevu.“ „Návštevu?“ nechápavo opakoval. „Tvoja priateľka.“ „Ach áno, úplne som zabudol že sme sa dohodli. A vy ma tam pustíte?“ „Nuž, nemali by sme. Ale prišla sem až zd'aleka, očividne o tvojom treste nevedela. Nepošleme ju predsa domov.“ „Naozaj ďakujem.“ „Ned'akuj mne, prihovoril sa za teba doktor Galen.“ Alex sa previnilo pousmial a vyšiel na chodbu. Robo zívól a zaboril hlavu do vankúša. Tento trest mal predsa jednu výhodu. Nemuseli vstávať ani na rozcvičku, a celé dopoludnie mohli prespať. Trvalo niekoľko hodín, kým sa Alex objavil. Filip sa medzitým vrátil zo sedenia.

Robo chvíľu premýšľal, ako je to možné, keď že návštevy trvajú len hodinu, ale rýchlo to vzdal. Na rozmýšľanie bol príliš unavený.

Mohol stráviť v posteli aj celý deň, a predsa nič nevládal. Nedokázal vstať z postele, ani sa najesť, hoci mu všetko nosili až pod nos. Dobre vedel, čo sa deje, ale nebol dost' silný, aby tomu zabránil. Už tomu ani nechcel zabrániť. Upadol do apatie. Už ani vylihovanie v posteli mu nestačilo, cítil potrebu si ľahnúť na zem. Bola tvrdá a studená, ale uspokojovalo ho to. Poddával sa tomu čoraz častejšie. Vždy, keď ho pri tom pristihol Alex, donútil ho vstať a vrátiť sa do postele. Preto to začal robiť hlavne v noci, keď nemohol spať. Celé hodiny ho podlaha nepríjemne tlačila do chrbta, ale jemu sa to páčilo. Presne to si zaslúži. Neustále bolesti chrbta aj hlavy, stuhnutá šija a zuby drkotajúce od zimy. Vedel, že nemôže ležať na posteli, pretože toho nie je hoden. Patrí mu miesto na špinavej zemi.

Keď sa Alex vrátil z návštevnnej miestnosti, Robo znova ležal na svojej obľúbenej časti podlahy. Zazrel ho, ale venoval mu akýsi chápvavý pohľad a hodil sa tvárou dolu na svoju posteľ. Robo otočil hlavu a pozoroval ho. Žeby tá frustrácia doľahla už aj naňho? „Alex?“ Ten iba nehybne ležal a nereagoval. Robo nevedel, čo robiť. Nebol si istý, čo sa od neho očakáva, ale aj tak sa namáhavo zodvihol. Podišiel k jeho posteli a posadil sa. Filip ho potichu sledoval. „Alex?“ zopakoval. Ten stále mlčal. „Možno chce byť teraz sám a mal by som ho nechať na pokoji“ napadlo mu. Chcel vstať, ale spomenul si na to, koľkokrát jemu bolo mizerne, a Alex mu pomohol. Koľkokrát ho vytiahol niekam nasilu, alebo doňho rýpal až dokým sa nevyrozprával. Nevyšlo to vždy, ale nikdy sa nevzdával tak ľahko. Preto upustil od úmyslu nechať ho na pokoji a čo najpohodlnejšie sa uhniesdil. „Čo sa stalo?“ Nastalo dlhé ticho.

„Čo ti povedala?“ Robo trpezlivo sedel pri kamarátovi a čakal. Nakoniec sa ozval pridusený hlas. „Opustila ma.“ „Čo?“ „No že sa na mňa vysrala!“ zakričal a prudko sa posadil. Leskli sa mu oči, a on pochopil, že plakal. „Prišla za mnou, len aby mi povedala, že so mnou končí.“ „Prečo?“ „Vraj ju to už nebaví.“

Že nechce chalana, ktorý je celú večnosť zavretý na psychiatrii. Povedala, že nebude neustále čakať, lebo chce žiť. Chce niekoho, kto bude pri nej, postará sa o ňu. Akoby tie dva roky čo sme boli spolu vôbec neexistovali. To pre ňu vôbec nič neznamená? Urobil by som pre ňu čokoľvek, ja by som na ňu čakal aj roky. Ale ona na mňa asi nie" vydýchol vyčerpane a zvalil sa na vankúš, zakrývajúc si rukami tvár. Robo premýšľal, čo povedať. Vzťahom veľmi nerozumel, on dievča nikdy nemal. Nevedel, či by ho mal teraz radšej utešovať a tvrdiť, že sa určite spamätá a vráti sa k nemu, alebo ju zovziť pod čiernu zem. Nechcel to ešte zhoršiť. A tak mlčal a dúfal, že si to nevyloží ako nezáujem z jeho strany. Alex si stiahol ruky z tváre a hľadel do stopu. Robo si až teraz uvedomil, ako strašne vyzerá. Bol veľmi bledý a oči mal podliate krvou. Týždeň v prísnom režime na takmer- samotke ho pripravil o jeho optimizmus, a rozchod z priateľkou ho len dorazil. V takomto zúboženom stave ho ešte nevidel. Robo pozrel na Filipa. Ten len neisto pokrčil ramenami. „Vieš, že tá cukráreň bol vlastne jej nápad?“ ozval sa Alex potichu. „Hm, naozaj?“ „Hej. Ona chcela, aby som to skúsil. Dúfala, že zo mňa bude podnikateľ, zatiaľ čo ona bude učiteľkou. Ja by som platil nájom, a z jej platu by sme si užívali. Super nie?“ Robo neisto prikývol. „Mali sme to naplánované. Spoločnú budúcnosť. Ale teraz... čo mám teraz Robo? Už nemám dôvod tu byť. Však načo? Ona bola môj dôvod, kvôli nej som sa snažil zmeniť. Ale teraz je preč.“ Robo znervóznel. Toto je vážne. Jeho priateľ má vážnu existenčnú krízu, a on tu len tak sedí ako debil a prikyvuje. Prečo niečo nepovie a nepovzbudí ho? „No, to bude fajn. Určite sa niečo nájde.“ Alex iba pokrútil hlavou. „Ja bez nej žiť nechcem.“ „Ty kripel, rob niečo. Nie si schopný ho trochu utešiť? Naozaj by si sa mal hanbiť. Nezaslúžiš si jeho priateľstvo“ nadával si Robo v duchu. Alex mierne natočil hlavu a zastavil sa bezvýraznými očami na jeho tvári. Pery sa mu zvlhli do jemného, ale smutného úsmevu. „Urobím to. Teraz už k tomu mám naozaj dôvod.“ Usmlal sa ešte viac, a teraz sa Robo už naozaj bál. Vari len nehovorí o...?

Alex sa prudko posadil a objal ho. „Si skvelý kamoš Robo, som rád že som t'a spoznal. A teba tiež" kývol na Filipa. „Nikomú nič nehovorte.“

Robo ho chytil za ramená. „Počkaj Alex, čo robíš? Nechceš si ublížiť, však?“

Alexovi stále hral na tvári ten desivý úsmev. „Kamarát, nikdy som si nebol ničím taký istý. Ja to chcem urobiť, naozaj.“ Odsotil Roba a vybehol z miestnosti. Sestra za ním zabudla zamknúť, keď sa vrátil z návštev. Pozrel na Filipa. Vyzeral rovnako vystrašene ako on. Robo vstal a vystrčil hlavu z dverí. Po Alexovi ani stopy. „Musíme ho nájsť“ otočil sa na Filipa. Ten len rýchlo prikývol. „Chod' sa pozrieť na záchody a do kúpeľne, či tam nie je. Ja skontrolujem prvé poschodie, iba pre istotu. Stretneme sa tu dobre?“ Filip opäť len prikývol a spolu vyšli na chodbu. Každý sa pustil do opačnej strany. Robo zišiel o poschodie nižšie. Nikdy tu nebol, ale vyzeralo to rovnako ako na ich poschodí. Záchody aj sprchy boli prázdne. Na chvíľu mu napadlo, že by mal skontrolovať izby, ale rýchlo tú myšlienku zavrhol. Čo by robil v cudzej izbe? Vybehol po schodoch a takmer vrazil do Filipa, ktorý mu zrejme išiel oproti. „Našiel si?“ Pokrútil hlavou. „Tak fajn, budeme musieť niekoho zavolať.“

Zamierili na koniec chodby, kde býval dozor. Vždy sa tam zdržiavala aspoň jedna sestra. Modlil sa, aby tomu teraz nebolo inak. Zaklopal. O tomto čase však bola väčšina pacientov vonku, veľa sestier a ošetrovateľov si bralo voľno. Za dverami začul zvuk. Zabúchal a zakričal. „Otvorte. Prosím, je to dôležité.“ Pred nimi sa zjavila drobná sestra. Bola prekvapená, keď ich zazrela, ale ozval sa skôr, než stihla čosi povedať. „Môj spolubývajúci utiekol z izby a máme podozrenie, že sa chce zabiť.“ V okamžiku prekvapenie z jej tváre zmizlo a nahradilo ho odhodlanie. „Pod'te dnu.“ Vošli a zostali stáť uprostred malej útulnej izby. Podľa rozmiestnenia nábytku a počtu stoličiek Robo usudzoval, že tu bývajú tri. Sestra podišla k telefónu a začala vytáčať číslo. „Máte potuchy, kam by mohol ísť?“ „Nie. Ale na ubytovni určite nie je, prehládali sme to tu.“ Prikývla a narýchlo vysvetľovala situáciu komusi na druhom konci telefónu. Obdivoval jej duchaprítomnosť.

Konala okamžite, určite bola na takéto situácie zvyknutá a presne vedela, čo robiť. To bola trochu skl'učujúca predstava. Zavesila a pozrela na nich.

„Ošetrovatelia a sestry už sú na ceste, určite ho nájdu. Vy sa budete musieť vrátiť do izby.“ „A nemohli by sme zostať tu?“ „Viem, že máte o priateľ'a strach, ale nemôžem pre to porušovať pravidlá. Nemôžete tu byť.“ Nebudeme vás rušiť, naozaj. Ale nemôžeme len tak sedieť zavretí na izbe. Chceme vedieť, čo je s Alexom“ prehováral ju. „Prosím“ ozval sa potichu Filip. Sestra zvädzala vnútorný boj. Nervózne prešľapovala na mieste a pohľad jej preskakoval z nich na telefón. Nakoniec zvíťazilo jej mäkké srdce. „Och, tak dobre. Ale budete tu bez jediného slova.“ Nesmierne sa im ul'avilo. „Samozrejme. Ďakujeme.“

***

Z pohodlných kresiel v rohu miestnosti pozorovali dianie okolo. Už o pár minút sa pokojná miestnosť zmenila na rušné stredisko. Neustále niekto prichádzal a odchádzal. Na prvý pohľad to vyzeralo chaoticky, po chvíli si však Robo všimol systém. Každý vedel, čo má robiť. Tým sa len potvrdila jeho predtucha. Prípady hroziacej samovraždy tu naozaj museli riešiť často. Pozoroval ľudí okolo, a pomaly mu začalo dochádzať, aký bol naivný. Pobyt v ústave považoval za nudnú dovolenku, a sestry, doktori a ošetrovatelia tu boli len preto, aby im ich pobyt čo najviac znepríjemňovali a prosperovali z ich nešťastia. Teraz sa však jeho pohľad na nich zmenil. Sledoval sestru, ktorá nervózne posedávala pri telefóne, pripravená ho s prvým náznakom zazvonenia zdvihnúť. Do miestnosti vošli muž a žena, obaja ošetrovatelia. Potichu prehodili so sestrou zopár slov a odišli. Z ich správania Robo pochopil, že ho ešte stále nenašli. Všetci vyzerali veľmi ustarostene, a jeho pichlo pri srdci. Týmto ľuďom na nich naozaj záležalo, neboli to len bezcitní dozorcovia. Ak narobili takýto rozruch pre Alexa, čo sa tu asi dialo počas ich neohláseného výletu do mesta? Pri tej myšlienke mu prišlo zle. Zavrtel sa v kresle.

Veľmi sa chcel opýtať, či majú podobné situácie často, a či to vždy trvá tak dlho. Potom si ale spomenul na svoj sľub a zahryzol si do jazyka. Snažil sa spočítať, koľko času už ubehlo. Podľa jeho skromného odhadu najmenej rok. Pri zvuku rinčania telefónu sa strhol. Napäto pozoroval sestru. Niečo nebolo v poriadku. Vystrašená pozrela do rohu, kde sedeli, potom sa im obrátila chrbtom. Ticho čosi odvetila a zavesila. Teraz sa už neudržal. „Čo sa stalo? Našli ste ho?“ vyskočil. Sestra miesto odpovede vytáčala ďalšie číslo. „Čo je s Alexom?“ spýtal sa tentoraz prosebne, a pristúpil k nej. Dvere sa rozleteli a dnu vošiel zadýchaný ošetrovateľ. „Už ste upovedomili pohotovostnú službu?“ „Práve s nimi hovorím.“ Robo z nich nespúšťal oči. „Prečo pohotovosť? Stalo sa mu niečo?“ Ošetrovateľ si ho všimol až teraz. „A ty tu čo robíš?“ „Chcem vedieť, čo je s mojim priateľom.“ Muž pokrútil hlavou. „Nemáš tu čo robiť. Musíš sa vrátiť do izby. Vy obaja“ kývol hlavou do rohu. „Nikam nejdeme, kým nám nepoviete čo s ním je. Prečo musí na pohotovosť?“ Ošetrovateľ si ho prezrel a nakoniec povedal. „Našli sme ho v parku s rozrezaným hrdlom. Je na tom veľmi zle.“ Robo sa nezmohol na slovo. Pocítil slabosť v nohách, a keby ho ošetrovateľ nezachytil, zviezol by sa na zem. Až do tejto chvíle akosi neveril, že by to Alex mohol myslieť vážne. Dúfal, že je to všetko iba akýsi nepodarený vtip. Ale teraz sa rozplynul aj posledný kúsok nádeje. Jeho kamarát naozaj bojoval o život.

11.

Sestra chodila po izbe a zbierala Alexove veci. Vyprázdnila zásuvku na jeho nočnom stolíku a veci z nej opatrne ukladala do malej škatule. Potom prešla ku skrini, kde začala triediť jeho oblečenie. Robo s Filipom ju bez slova pozorovali. Len občas slabo prikývli alebo zavrteli hlavami, keď sa ich pýtala, či niektorý kus odevu patrí ich kamarátovi. V tej chvíli Robo necítil nič. Mal vnútri prázdno. Keď mu včera oznámili, že sa Alex podrezal, bol šokovaný a zhrozený. Celú noc sa prehadzoval na posteli a nezažmúril oka. Vtedy sa v ňom miesili pocity strachu, že ho už neuvidí, s pocitmi nádeje, že bude v poriadku. Ubehlo len necelých štrnásť hodín, ale prišlo mu to ako večnosť. Neustále sa v ňom striedali najrôznejšie pocity, niektoré silnejšie, niektoré slabšie. Cítil sa ako na šialenej hojdačke. Ale keď ráno prišla sestra vypratáť jeho veci, nebol už na pochybách. Jeho kamarát je mŕtvy. Keď sa to dozvedel, v prvej chvíli pocítil úľavu. Za to sa zhnusil sám sebe. Ako môže byť rád, že zomrel? Neskôr ale pochopil, že je len proste rád, že to už má za sebou. Tých niekoľko hodín bolo preňho neuveriteľne vyčerpávajúcich. Ale úľava a následný hnus trvali iba chvíľku. Potom si poriadne uvedomil, že je Alex nadobro preč, a všetky jeho pocity v okamihu zmizli. Jeho vnútro vyplňalo vákuum. Nechcel tomu veriť, ale všetko ho presvedčalo, že je to pravda. Naozaj sa to dialo, inak by za nimi ráno neprišiel doktor Galen a neoznámil im, že to Alex nezvládol. To by bol veľmi krutý žart. Doktor by niečoho takého predsa nebol schopný, hoci Robo sa v jednu chvíľu snažil presvedčiť sám seba, že by to tak mohlo byť. Však aj doktor je len človek, nemôže si ho takto zidealizovať.

Možno sa im len chcel pomstiť za ten útek. Ale všetky jeho zúfalé snahy presvedčiť samého seba, že nič z toho sa naozaj nedeje, ustali s príchodom sestry. Tá teraz opatrne vybrala zo skrine posledné kúsky oblečenia a zamierila k východu. Vo dverách sa otočila a pozrela na nich. Nevenovali jej pozornosť, obaja hľadeli na prázdnu posteľ. „Mrzí ma to chlapci“ povedala potichu a opatrne za sebou zavrela. Už ich v izbe nezamykali. Mohli vychádzať z izby, kedy sa im zachcelo, hoci nemohli opustiť ubytovňu. Vždy, keď sa nejakému pacientovi podarilo spáchať samovraždu, sprísnil režim. Obmedzili vychádzky a kontroly izieb boli častejšie. Ale pre nich to bolo zlepšenie. Dokonca keď s nimi ráno hovoril doktor, povedal im, že keby sa chceli porozprávať o tom čo sa stalo, môžu kedykoľvek prísť. To ho aspoň trochu potešilo. Pomáhalo mu vedomie, že sa má komu zdôveriť, keby chcel. A tiež bol rád, že sa naňho už doktor nehnevá pre ten útek.

„Myslíš, že keď niekto zomrie, je nejaká určitá doba, kým do jeho izby nast'ahujú nového pacienta?“ Pozrel na Filipa. Ten vyzeral jeho otázkou naozaj zaskočený. Keďže neodpovedal, Robo sa rozhodol mu to bližšie objasniť. „No vieš, predsa nemôžu dať hneď na jeho miesto niekoho iného. Mne, ako spolubývajúcemu, by to prišlo hrozné. Všetkým sa predsa musím spamätáť zo šoku, nie?“ Filip mykol plecami. Robo pozrel na prázdnu posteľ. „No ak sem niekoho teraz dajú, pôjdem sa sťažovať. Naozaj tu teraz nepotrebujeme nikoho ďalšieho.“ Hovoril to skôr sebe, ako Filipovi. Prišlo mu, že je to tak správne. Nielen pre nich, ale aj pre Alexa. Podľa neho by sa žiadna izba, kde niekto zomrel, už nemala ďalej využívať. Prišlo mu to ako akési zneuctenie mŕtveho, ale vedel, že s tým nič nenarobí.

Ústav si predsa nemôže dovoliť zatvoriť každú takúto izbu. Preto bude bojovať aspoň za svoju 4B. Kým bude tu, nedovolí, aby Alexa niekto nahradil.

***

Bola noc, a on bol úplne čulý, hoci nespál už takmer štyridsaťosem hodín. Neustále myslel na udalosti posledných dvoch dní. Zožieral ho odporný pocit viny. Keď sa Alex vrátil zo stretnutia so svojou priateľkou, zachoval sa hrozne. Určite mohol urobiť viac, mohol ho odhovoriť. Ale on len sedel na zadku a držal hubu. Keby sa bol ozval, Alex by možno neuvažoval nad samovraždou. Keby ho presvedčil, že to dievča za to nestálo, možno by na smrť pre rozchod s ňou ani nepomyslel. A mohli by byť naďalej spolubývajúci a najlepšie priatelia. Po prepustení z ústavu by si Alex otvoril tú cukráreň, a Robo by bol jeho verný zákazník.

Stiahlo mu hrdlo. On predsa tú cukráreň nechcel. Povedal, že to chcela jeho priateľka. Tak čo by teda robil? Nebol na ťažkú prácu, bol to skôr snílek. Jasně! Oni dvaja by boli predsa kritikmi jedla. Tak ako počas ich výletu do mesta. Naozaj si to užívali. Nemali by vlastnú cukráreň, oni by iba kritizovali tie ostatné. Tá predstava by sa Alexovi určite páčila. Hádám ešte viac, ako jeho pôvodné plány. A nemuseli by obchádzať iba obchody so sladkosťami. Mohli by sa vypracovať, byť niekto. Boli by skutoční kritici. Taký, čo chodia po celej krajine a zadarmo jedia v každej reštaurácii. Usmial sa do tmy. Navštevovali by iba tie najlepšie päťhviezdičkové a objednávali si to najdrahšie z jedálničky. Žili by si ako králi. Úsmev mu začal miznúť z tváre. Na to, aby si žili ako králi, by tu však Alex musel byť. Ale nie je. Všetky tieto plány sú na nič. Nikdy ich spolu neuskutočnia.

Ani on sám. Čo s ním vlastne bude, keď odtiaľto vyjde? Žiadny vysnený luxusný život, ale tvrdá realita. Vráti sa ku svojim rodičom, ktorým spôsobil toľko trápenia. Už nikdy to nebude ako predtým. Bude sa musieť vrátiť do školy. Všetci si budú naňho ukazovať. Aha, to je ten, čo ho chudáčika život tak bije, že sa chcel zabiť a potom strávil dva mesiace v blázinci.

Narastal v ňom hnev. Oni nemajú právo si naňho takto ukazovať. Neprešli si tým, čo on, nechápu to. Vždy si budú myslieť, že to urobil iba kvôli pozornosti. Že je chlapec, ktorý mal všetko, užíval si život naplno a z dlhej chvíle sa rozhodol zahrat' na trpiaceho úbožiaka, aby ho všetci ľutovali. Nikdy nepochopia, aké to je, keď sa človek budí s myšlienkou, načo je na tomto svete. Keď mu nič z toho, čo robí, nedáva zmysel. A keď ho pocit vlastnej bezvýznamnosti donúti myslieť na smrť, ako na jediný spôsob ako prispieť spoločnosti.

Prudko sa posadil, trasúc sa na celom tele. Prišiel na toto miesto, aby sa dal do poriadku. Nie kvôli sebe, ale pre ostatných. Ale oni nie že by boli radi, že sa snaží svoje chyby napraviť, oni ho ešte budú odsudzovať. Nie je predsa žiadny blázon. Je úplne normálny človek, tak ako všetci ostatní tu.

Vyskočil na nohy, prešiel ku skrini a všetok nahromadený hnev vložil do jednej rany. Päťou zasiahol dvierka, ktoré sa s ohlušujúcim rachotom prehli dovnútra. Filip sa strhol a posadil sa. V zápätí zacítil pulzujúcu bolesť, ale nevšímal si ju. „To nie je fér!“ zakričal a znova udrel do skrinky. Tentoraz sa dvierka odtrhli z pántov a padli mu k nohám. Filip zažal svetlo a vyl'akane sledoval, ako Robo kope do plechu na zemi. „Nie sme iní ako ostatní. Na tomto mieste je plno skvelých ľudí, ktorí si nezaslúžia, aby na nich pozerali pomedzi prsty len preto, že sa rozhodli vyhl'adať pomoc!“

Za dverami sa ozval hluk. Svojim výstupom určite zobudil celú chodbu. Ale zvysoka na to kašľal, nech to všetci počujú. „A potom že ľudia páchajú samovraždy. Však čo iné im zostáva? Čo majú robiť?“ Filip opatrne pristúpil k nemu a pokúsil sa mu položiť ruku na plece. „Robo“ začal potichu. Ale on ho vôbec nevnímal. Odsotil ho od seba tak silno, až takmer spadol na zem. „Nechaj ma! Ja nie som ten, čo potrebuje pomoc. Pomoc potrebuje táto chorá spoločnosť!“ Dvere sa otvorili a stáli v nich ošetrovateľ so sestrou. „Čo sa tu deje?“ opýtal sa. Potom mu padol pohľad na rozbitú skrinku a rozhnevaného Roba. Rýchlo si to pospájal a vošiel do miestnosti. „Musíš sa upokojiť kamarát.“ „Nehovorte mi, čo mám robiť. Som dosť starý, aby som rozhodoval sám za seba.“ Ošetrovateľ sa k nemu pomaly blížil. „Tak v tom prípade by si mal chápať, že sa chováš hystericky, a mal by si s tým okamžite prestať. Rušíš ostatných pacientov.“ Robo vyprskol smiechom. „Takže človek, čo si povie svoj názor sa chová hystericky, hej? Tak ja vám niečo poviem. Každý v tomto zasranom ústave- Uprostred vety ho ošetrovateľ chytil za ruky a pritlačil ho ku stene. „Pusti ma ty zmrď!“ kričal. V ruke pocítil bodnutie a zazrel sestru, ako mu z nej vytáhuje ihlu. „Čo ste mi t...to dali?“ Rozprávalo sa mu akosi ťažko, jazyk ho neposlúchal. Aj nohy mu naraz vypovedali službu. Ošetrovateľ ho napoly viedol, napoly niesol cez izbu a položil do postele. Jeho postavu videl ako rozmazanú škvŕnu. Chvíľu sa snažil zaostrit', ale potom ho premohla únava a obostrela ho tma.

***

Pomaličky prichádzal k sebe. Bolo to ako vynáranie sa z hlbokkej vody. Začal rozoznávať tikot ručičiek na hodinkách. Najskôr bol veľmi tichý, a mal ozvenu.

Tá sa však začala pomaly vytrácať, a zvuk akoby sa priblížil. Nakoniec ho vnímal úplne zreteľne. Za zavretými viečkami pozoroval pribúdajúce svetlo. Pokúsil sa ich nadvihnúť, ale boli veľmi ťažké. Pozvoľna si spomínal, čo sa stalo. Mal v noci drobný záchvat, museli ho uspať. No skvele, naozaj je to čoraz lepšie. Takýmto správaním si čoskoro vyslúži kazajku a elektrošoky. S námahou sa mu podarilo rozlepiť oči. Izbu zalievalo denné svetlo. Podľa jeho intenzity usudzoval, že je neskoré popoludnie. To mu však akosi nesedelo, keďže Filip v izbe nebol. Napadlo mu, že skúsi, či sú dvere otvorené, ale rýchlo si to rozmyslel. V tej posteli bolo tak pohodlne, a bolo to po prvýkrát po tom dlhom čase, čo sa necítil zle. S fyzickou únavou takmer úplne zmizla aj tá psychická. Spánok mu veľmi prospel. Išli naňho driemoty, ale prebral ho zvuk kľúča v zámku. „Aha, tak predsa bolo zamknuté“ pomyslel si. Zaostril na prichádzajúceho. Nebol to nik iný, ako doktor Galen. „Dobré ráno“ povedal potichu. Robo mu neodpovedal, potreboval na prebratie určitý čas. Vôbec sa mu nechcelo hýbať ani rozprávať. Doktor si zobral stoličku z kúta a pristavil ju k posteli. Sadol si a skúmavo naňho hľadel. Teraz, keď bol tak blízko, si ho Robo prehliadol lepšie. Vyzeral ustarostene. To ho prekvapilo. Čakal, že bude opäť sklamaný z jeho správania. „Tak ako?“ spýtal sa ho mierne. Teraz už nemohol neodpovedať. „Fajn.“ Doktor pokýval hlavou a stále z neho nespúšťal zrak. „Počul som, čo sa stalo v noci. Vraj si dost' kričal, a zničil si skriňu.“ Robo sa už necítil tak pohodlne. „No, asi áno.“ „Prečo?“ „Ja ani neviem. Proste som mal chuť to urobiť. Nemohol som si pomôcť.“ „Ľudia niekedy robia veci, ktorým sami nerozumejú. Hlavne v afekte. Povedz, čo nahnevalo teba?“

Robo sledoval doktorove kolená, nemohol sa prinútiť pozrieť mu do očí. Vedel, že ho z ničoho neobviňuje, ale aj tak sa tak cítil. „Ja naozaj neviem.“ „Na čo si myslel pred tým?“ „Na Alexa.“ Doktor si vzdychol. „Naozaj je mi ľúto, čo sa mu stalo. Smrť niekoho blízkeho človeka vždy zasiahne a silno ho ovplyvňuje, či už si to uvedomuje, alebo nie.“ Robovi pri jeho slovách navrela v hrdle hrča a oči mu zaliali slzy. Nechcel, aby to doktor videl a tak otočil hlavu a tvár zaboril do vankúša. Posledné dva dni bol neustále zmietaný najrôznejšími emóciami. Nádej, strach, bolesť, vina, sklamanie, opäť nádej, prázdnota, odhodlanie, a teraz sa na povrch predral smútok a zatienil všetko ostatné. Až doposiaľ si nepripúšťal, ako veľmi mu Alex chýba. Už žiadne rozhovory o živote na streche. Stratil jediného človeka, ktorému sa mohol zdôveriť so všetkým, a ktorý ho naozaj chápal. Bol tu síce doktor Galen, ale to bolo niečo iné. On ho nemohol pochopiť tak, ako Alex. Medzi nimi bolo totiž puto, aké môže medzi ľuďmi vzniknúť len pri spoločnom prežití silného okamžiku, ako je napríklad smrť.

Pocítil ťažobu, ktorá však prichádzala zvonku, nie z vnútra. Doktor mu položil ruku na chrbát a jemne ho potľapkal. Aj cez prikrývku cítil teplo jeho dlane. A to teplo sa mu naraz začalo šíriť do celého tela. Spolu s ním sa v ňom rozrastal pocit pokoja, smútok a bolesť sa vytrácali. Vedel, že je tu preňho, tak ako tu bol vždy počas tých dvoch mesiacov. Aj napriek tomu, koľkokrát ho sklamal. Začul milý hlas. „To bude v poriadku.“ Uveril mu. Áno, všetko to bude v poriadku.

***

Slnko sa blížilo k obzoru a obloha naberala oranžový odtieň. Hoci sa blížil čas večere, nikomu sa nechcelo z parku.

Všetci si užívali svieži teplý vetrík, ktorý vial už od rána. Aj ošetrovateľom zmäkli srdcia a povolili im dlhšie vychádzky. V celom areáli ústavu panovala letná pohoda. Robo sa na celú tú scénu díval z výšky, zo svojho kráľovského miesta. Veselo pri tom kopal nohami vo vzduchu. Cítil nefalšovanú radosť z toho, že tu môže byť. Hoci stále boli momenty, keď sa mu cnelo za Alexom, ale bolo ich čoraz menej. Veľmi mu pri tom pomáhala terapia a silné lieky, ktoré teraz užíval. Podľa doktora Galena už má najt'ažšiu fázu za sebou. Súhlasil s ním. Koniec koncov, je to už šesť týždňov. Je najvyšší čas to prekonať, a posunúť sa d'alej. Musí nájsť niečo, pre čo sa oplatí žiť. Svoj zmysel života. Robo nad tým premýšľal veľmi dlho. Je to jednoducho to, čo robí ľudí šťastnými. Ale keď je to také ľahké, prečo mu trvalo tak dlho, kým na to prišiel? Potom mu to však došlo. Neubránil sa smiechu, keď si uvedomil, aký bol slepý. Odpoveď mal celú dobu priamo pred sebou. Pred príchodom do liečebne prežíval zo dňa na deň. Život bol preňho utrpením, niekedy mu aj obyčajné dýchanie spôsobovalo bolesť a doslova sa k nemu musel nútiť. Teraz vstáva s prvým náznakom briezdenia, plný elánu. Zúčastňuje sa všetkých spoločenských akcií, na sedenia sa priam teší. Čo spôsobilo tú zmenu? Stačilo byť úprimný sám pred sebou, aby našiel odpoveď. Na terapiu chodil rád, pretože sa vídal s doktorom Galenom. Spôsobovalo mu nesmierne potešenie, keď ho chválil za jeho pokrok. Rovnako sa tešil aj na zvyčajnú hádku medzi ušomraným Daliborom a nevyliciteľne optimistickým Dominikom. Neustále boli teraz v sebe. A Filip tiež úžasne napredoval. Hoci bol stále mierne zakríknutý, pri dostatočnej dávke trpezlivosti sa s ním bolo možné normálne porozprávať.

Na počudovanie to bol veľmi inteligentný chlapec. Robovi sa nesmierne páčilo, ako ho všetci povzbudzujú v rozprávaní. Vtedy ho vždy premkol nádherný pocit spolupatričnosti.

Uvedomil si, že si nevie predstaviť ani deň bez toho, aby videl ich tváre. Pochopil, v čom je jeho vzťah s nimi iný, ako s jeho bývalými priateľmi zo školy. Prečo ho teraz naozaj naplňa. Jeho dávni priatelia boli iba deti. Nepoznali nič, iba povrchné radosti. Jediné, čo ich v živote zaujímalo, bola zábava. Viedli neuveriteľne prázdne životy, nemohol sa s nimi baviť o zmysluplných veciach. Ale ľudia tu si mnohým prešli. Mohol s nimi viesť hodinové rozhovory o pôvode a zmysle bytia, a odchádzal od nich s pocitom, že ho niekam posunuli. Naozaj ich mal rád. Patrili do rodiny. Už nikdy ich nechcel opustiť. Spomenul si na Alexove slová. „Niektorí predstierajú pomätenosť. Raz za čas zahrajú nejaký ten záchvat, a lekári usúdia, že nie sú zrelí na prepustenie. Zostanú tu, kde je o nich postarané a cítia sa bezpečne. V ústave našli nový domov.“ Teraz už vedel, čo má robiť. Jeho zmyslom života bola jeho rodina. Dominik, Dalibor, Filip, Lukáš a doktor Galen. A bude sa časom rozrastať. Vedel, že časom niekto z nich možno odíde, ale potom príde niekto nový. Tak to v živote chodí. Patrí sem, a nikam inam. Tu bude navždy šťastný. Usmial sa a zavrel oči. Vánok mu jemne strapatil vlasy a on vdychoval jeho sladkú vôňu. Vôňu svojho nového domova.

Pod'akovanie

Milí čitatelia, d'akujem že ste si našli chvíľu na moje dielo, dúfam že sa Vám páčilo.

Svoje názory môžete posielat' na mailovú adresu tondrova.jana@gmail.com

